

NÉPÚJSÁG

2026. szeptember 4.,
péntek
LXXVIII. évfolyam
198. (22358.) sz.
Ára: 5⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Van kudarc is, de sok a lezárt beruházás

Nagy segítség volt a PNRR

Marosszentgyörgyön is jelentős iskolafejlesztések történtek

Fotó: Sófalvi Szabolcs közösségi oldala

Augusztus 31-én zárult Romániában az országos helyreállítási terv (PNRR) forrásainak felhasználási időszaka. Az addig lezárt projektek elszámolásra kerülnek, a be nem fejezett beruházásokra más forrásokat kell keresni. Körképünkben annak néztünk utána, hogy a vidéki önkormányzatok mennyire voltak eredményesek a források felhasználásában.

Gligor Róbert László

Románia 29,2 millárd euró értékű támogatásra kötött egyezséget az Európai Unióval a hazai PNRR finanszírozására, időközben ezt újratárgyalva 20,1 millárd eurót számolhat el, amelyből 13,57 millárd a vissza nem térítendő támogatás, 6,54 millárdot pedig kölcsön formájában lehetett felhasználni. A záróvonal meghúzásakor kiderült: Románia a vissza nem térítendő támogatások 95%-át és a kölcsönök 90%-át tudta lehívni, míg országszerte legalább kétezer projekt nem valósult meg, ezek elveszítik az európai támogatást, és helyi vagy országos forrásokból kell befejezni őket.

Az augusztus 31-ig befejezett projektekre szeptember 30-ig lehet benyújtani az elszámolásokat és kifizetési kérelmeket, ezeket átvizsgálja az Európai Bizottság, és az év végéig kifizeti a rendben talált beruházásokat.

Marosszentgyörgy 27 millió lejt számol el

A Marosvásárhelyi szomszédságában található Marosszentgyörgy polgármestere, Sófalvi Szabolcs hat projekt lezárását jelentette be a közösségi médiában, jelezve, hogy Bukarestben minden szükséges aktát aláírt azok lezárására. Ezek a beruházások a nagyközség infrastruktúrájának és szolgáltatásainak javítását szolgálták, és értékük meghaladta a 27 millió lejt. Így a Bambi óvoda energetikai korszerűsítése 2,8 millió lejért valósult meg, a Szent György Általános Iskolát 1,1 millió lej értékben szerelték fel új bútorzattal, modern oktatási és szemléltető eszközökkel. A víz- és csatornarendszer kiterjesztése a Márton Áron utcában és környékén 651 ezer lejtbe került, míg a csatornahálózat kiépítése Tófalván

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

„A PNRR keretében
minden vállalt célt
teljesítettünk”

Románia egyetlen európai
támogatást sem veszít el abból az
összegeből, amelyet a települések
fejlesztésére fordítottunk.

4.

A tragikus mohácsi csata és következményei

A mohácsi vész történelmünkre
nézve kedvezőtlen
következményeit nyilván semmi
sem feledtetheti, hiszen ötszáz
esztendő múltával is a „saját
bőrünkön érezzük a mohácsi
veszedelem kihatásait”.

5.

AKTUÁLIS

Az apróság, ami számít

Vajda György

Örülünk kell annak, hogy Marosvásárhelyen felavatták az új Sürgősségi Szív-, Érrendszeri és Transzplantációs Intézetet, amely mondhatni, romániai viszonylatban rekordidő alatt, mindössze 500 nap alatt épült fel az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében, amely példaértékű is lehet. Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy Marosvásárhelyen több évtizedes múltja van az orvostudománynak. Mint ismeretes, a történet 1945-ben kezdődött, amikor a kolozsvári (akkor még csak) Bolyai Tudományegyetemen létrejött az orvosi kar, ahol előkészítették a marosvásárhelyi oktatási részleget. Nem sokkal ezután áthelyezték a kart

(Folytatás a 3. oldalon)

INGYENES FIZIOTERÁPIA küldőpapírral

- Ingyenes orvosi vizsgálat és kezelés küldőpapírral
- Szakképzett, tapasztalt terapeuták
- Korszerű, modern eszközök

SZEPTEMBERI AKCIÓ: 1 nap
AJÁNDÉK kezelés

0772 070 391

Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45.

SZEPTEMBER

4

PÉNTEK

Ma ROZÁLIA,
holnap VIKTOR és LŐRINC napja
Az év 247. napja, hátravan 118 nap

IDŐJÁRÁS

Változékony

Hőmérséklet:
max.: 28 °C
min.: 13 °C

naptár

Isten éltesse!

VIKTOR: a latin Victor névből származik, amelynek jelentése: győztes, győző. LŐRINC: latin eredetű férfinév, a Laurentius névből származik, jelentése: Laurentum vidékéről származó férfi.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2026. szeptember 3.

1 €	5,2536 lej
1 \$	4,5266 lej
100 Ft	1,4318 lej
1 g arany	644,6814 lej

Nem lehet gépjárművel közlekedni a marosvásárhelyi árvízvédelmi gáton

A közelmúltban a Maros Vízügyi Igazgatóság lezárta a gépjármű-közlekedés előtt a marosvásárhelyi árvízvédelmi gátat. A Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint erre azért volt szükség, mert a járműforgalom miatt a töltés részsíje jelentősen megrongálódott, ezért sziklakövekkel zárták el a Maros jobb oldali partját a régi gát és a Lovaság utcai közúti híd közötti szakaszon.

Az intézkedést a 107/1996 számú vízügyi törvény értelmében hozták meg. Emellett betonzárlatot helyeztek ki a marosvásárhelyiek által közkedvelt Cementlapokhoz is. Nem a fürdözést akadályozták meg ezáltal, hanem amint a közösségi médiában is közzétett felvételeken látszik, több fiatal kerékpáros innen ugrott be bringájával együtt a Marosba.

Mindezekhez hozzátehetjük, hogy a Maros-parton rendszeresen szemétkupacok is megjelentek, amelyeket sajnos nagyrészt azok hagyták ott, akik felelőtlenül piknikeznek, vagy volt olyan is, hogy szándékosan eldobtak hulladékot.

Tökés Diana, a Maros Vízügyi Igazgatóság sajtószóvivője lapunknak elmondta, hogy az említett okok miatt kellett azonnal intézkedni. Hozzátette, megértik, hogy a közösség tagjai szabadidős tevékenységekre alkalmas helyeket keresnek, a gátak és a víztározók azonban olyan építmények, amelyeket kizárólag árvízvédelemre építettek. Mindezek ellenére továbbra is szabadon használhatók ezek a terek. A terület biztonsága, karbantartása, rendeltetés-szerű használatának felügyelete a vízügy hatáskörébe tartozik. (sz.v.)

Fotó: Maros Vízügyi Igazgatóság

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 65-ös iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
	19, 26, 38, 45, 18 + 18	NOROC PLUS: 8 8 9 9 0 3
	8, 40, 2, 14, 30, 36	SUPER NOROC: 6 7 9 0 6 7
	25, 23, 4, 27, 7, 34	NOROC: 4 7 7 6 2 2 5

M E G Y E I H Í R E K

Medvetámadás Erdőszentgyörgyön

Szeptember 2-án, szerdán egy órával éjjél előtt a 112-es sürgősségi hívószámon értesítették a makfalvi rendőrőrsöt, hogy Erdőszentgyörgyön medve támadott meg egy férfit. A hatósági helyszínelés alatt kiderült, hogy a 13A jelzésű országútra kilépő nagyvadat nem sokkal korábban elütötte az az autó, amelyben a 74 éves áldozat utazott. Az illető az ütközés után kiszállt a járműből, hogy megnézzze az állatot, az pedig rátámadt, és az egyik lábán megsebesítette. A gépkocsi másik utasa, egy 48 éves férfi az áldozat segítségére sietve egy autóemelővel távolította el a medvét, amely később elpusztult. A sérült férfit kórházba szállították, az állat tetemét a vadásztársaság képviselői a Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Igazgatósághoz vitték. A rendőrségi kivizsgálás folytatódik az eset pontos körülményeinek feltárása érdekében.

Két keréken a Felső-Maros mentén

Szeptember 5-én, szombaton biciklitúrával zárul a Felső-Maros menti települések Mente Fesztiválja. Indulás a szászrégeni Kaufland parkolójából. A bringázáson 14 évnél fiatalabbak nem vehetnek részt, a 14 és 18 év közötti korosztálynak pedig szülői beleegyezésre van szüksége. A részvétel regisztrációhoz kötött, bejelentkezni és egyéb részletekről tájékozódni a Mente Fesztivál Facebook-oldalán lehet.

Családi erdei bringatúra a Somostetőn

Családi kerékpározásra adódik lehetőség szeptember 5-én, szombaton a Somostetőn. Találkozó délelőtt 10 órakor az óriásszéknél. A résztvevők egy kisebb, hangulatos erdei körutat tesznek meg, a táv oda-vissza 10 km, 220 méteres szintkülönbséggel. Az erdőn keresztül a Puliszka-dombig tekernek a kerékpározók, akiknek biztonságáról profi túravezető gondoskodik, a tempót teljes mértékben a családok ritmusához igazítva. A Puliszka-dombra érkezve közös szalonna- és kolbászsütés vár a családokra. Visszaindulás a kiindulóponthoz 12 óra körül. A részvétel ingyenes, a rendezvényt a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatja. A résztvevőknek az esemény Facebook-oldalán megtalálható linken kell előzetesen regisztrálni.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Fiatalok a komolyzene mellett

A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia olyan 14 év feletti diákokat és egyetemi hallgatókat vár önkéntesnek, akik szívesen bekapcsolódnának az intézmény sokszínű tevékenységébe, és hétről hétre aktívan hozzájárulnának az egyetemes és hazai komolyzene értékeinek népszerűsítéséhez.

Ennek érdekében a filharmónia művészet- és zenekedvelő, a fiatal generáció zenei nevelésébe bekapcsolódó dinamikus, megbízható és jó kommunikációs készséggel rendelkező önkéntesekből álló csapatot kíván létrehozni.

A tevékenység a filharmónia valamennyi hangversenyén – szimfonikus, vokál-szimfonikus, operahangverseny, kórus, kamarazene, leckekoncert és szólóest – való részvételtől, továbbá a közönség fogadásában és eligazításában, reklám- és ismertetőanyagok terjesztésében, valamint a meghívott művészeknek és karmestereknek szánt virágcsokrok átadásában való közreműködésből áll.

Az önkéntesek ingyenesen részt vehetnek az intézmény által szervezett valamennyi hangversenyen. Tevékenységük végén igazolást kapnak az önkéntes munkában való részvételük-

ről, valamint a kulturális és művészeti nevelés területén végzett tevékenységükről.

A jelentkezőknek a következő követelményeknek kell eleget tenniük. Előnyt jelent a román és magyar nyelv, valamint valamely nemzetközi nyelv (angol, német vagy francia) ismerete. A jelentkezőktől komolyságot, felelősségtudatot és csapatmunkára való készséget várnak el.

Az önkéntesség a 2026. szeptember 17. és 2027. június 30. közötti időszakra szól. Bővebben a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia honlapján lehet tájékozódni. *(közlemény)*

RENDEZVÉNYEK

Magyarpolányi szobrok Marosvásárhelyen

A Magyarpolányi Nemzetközi Művésztelep újabb művekkel lép a marosvásárhelyi közönség elé. A hagyományőrzést és a kortárs művészetet ötvöző alkotómunkát több mint négy évtizede ösztönző telep grafikai és szobrászati műhelye korábban már bemutatkozott megyeszékhelyünkön, most a Diénes Attila szobrászművész vezette ágazat magyarországi és külföldi vendégei, a fafaragás, bronz- és alumíniumöntés, valamint a kerámia képviselőinek munkáiból állítanak ki válogatást. Tárlatuk szeptember 10-én, csütörtökön 18 órakor nyílik meg a Bernády Házban. Méltatók: Nagy Miklós Kund művészeti író és Vécsei Nagy Zoltán művészettörténész.

Rendkívüli könyvbemutató

A Mentor Könyvek Kiadó és a Romániai Írók Szövetségének Marosvásárhelyi Fiókj a 75. életévét töltő Markó Béla költő, író, irodalomszervező tiszteletére irodalmi estet rendez szeptember 11-én, pénteken 17 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota Kistermében. Ez alkalommal sor kerül A Költő ko-

szorúja című, a Mentor Könyvek Kiadónál megjelent kötet bemutatására is. Közreműködik André Ferenc, a Látó szerkesztője, Fekete Vince, a Székelyföld főszerkesztő-helyettese, Karácsonyi Zsolt, a Helikon főszerkesztője, valamint Meszesi Oszkár színművész. Az est moderátora Gáspárik Attila.

Hepehupás vén Szilágyban

Bikfalvi Zsolt nagykarolyi fotóművész marosvásárhelyi kiállítása kerül közönség elé ezzel a címmel. Az országosan jól ismert, határokon túl is kiállító fotográfus, a Vasile Vénig László Fotóklub markáns képviselője a Marx József Fotóklub és a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány vendégeként mutatkozik be a Bernády Ház emeleti galériájában szeptember 10-én, csütörtökön 18 órakor nyíló egyéni tárlaton.

Virágvarázs fesztivál Marosvásárhelyen

Jövő hét végén, szeptember 11-től 13-ig kerül megrendezésre Marosvásárhelyen a harmadik Virágvarázs fesztivál. A virággal díszített kocsik szombat délelőtti látványos főtéri felvonulása után a várban zajlanak a programok, amelyek között kreatív gyermekfoglalkozások és zene is szerepel. Az eseményre a későbbiekben részletesebben visszatérünk.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:
Benedek István
LAPSZERKESZTŐ:
Vajda György

MUNKATÁRSAK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Mátyus Beáta. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro **SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro **Telefon:** titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével. **Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben:** tel. 0728-082-259. **Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Nicușor Dan fogadta az Európai Tanács elnökét

Nicușor Dan államfő csütörtökön fogadta António Costát, az Európai Tanács elnökét a Cotroceni-palota díszcsarnokában fogadta. A két politikus egy négyszemközti megbeszélés után hivatalos tárgyalást folytattak, majd közös sajtótájékoztatót tartottak.

Az Európai Tanács elnöke tavaly szeptemberben is járt Bukarestben. Costa akkor hangsúlyozta, hogy „Románia az európai biztonság kulcsfontosságú eleme”. Nicușor Dan akkor úgy fogalmazott, hogy az Európai Tanács elnökének romániai látogatása „az európai szolidaritás bizonyítéka”.

„Mély aggodalomra adnak okot a román légtér utóbbi időben történt megsértései, valamint a tengeri drónokkal kapcsolatos incidensek” – jelentette ki csütörtökön a Cotroceni-palotában az Európai Tanács elnöke, aki a Nicușor Dan államfővel közösen tartott sajtótájékoztatón António Costa elismerően szólt Romániának az európai biztonság védelme melletti erős elkötelezettségéről. „Minden európai számára világos, hogy közös biztonságunk szorosan összefügg a keleti határ, ezen belül a Fekete-tenger biztonságával” – fogalmazott.

A drónincidensek kapcsán kijelentette, hogy az EU továbbra is határozottan Románia mellett áll. „Ukrajna támogatásában megnyilvánuló egységünket nem törik meg Oroszország megfélemlítési vagy megosztási kísérletei. Nagyra tartom Románia kitartó Ukrajna-támogatását. Egységesen kell fellépnünk az igazságos és tartós béke érdekében” – nyilatkozta Costa.

Az Európai Tanács elnöke köszönetet mondott Romániának a Moldovai Köztársaság uniós integrációs törekvéseinek támogatásáért. Úgy vélekedett, hogy az EU bővítései politikailag és gazdaságilag is erősebbé tette Európát. António Costa kijelentette, számít arra, hogy Románia továbbra is hozzájárul

Forrás: Államelnöki Hivatal

az európai szolidaritáshoz. „Egységünk a legnagyobb erőnk, különösen a jelenlegi, kihívásokkal teli politikai helyzet-ben” – hangsúlyozta az Európai Tanács elnöke.

Románia ambiciózus uniós költségvetést szeretne, jelentős összegekkel a kohéziós politika és a mezőgazdaság számára – jelentette ki Nicușor Dan. Az államfő elmondta, hogy elsősorban az Európai Unió következő költségvetéséről egyeztetett António Costával. Közlése szerint Románia csatlakozott a Kohézió Barátai országcsoport álláspontjához ebben a kérdésben. Nicușor Dan hangsúlyozta, hogy Románia egy „ambiciózus” uniós költségvetés mellett érvel. Hozzátette, hogy Bukarest számára fontos a versenyképességi pillér is, mert az európai országok közötti fejlettségi különbségek csökkentését célozza. Azt is elmondta, hogy Románia „bizonyos rugalmasságot” szeretne a bürokrácia terén. Az államfő szerint az EU többéves költségvetéséről szóló tárgyalások egyik fő kérdése az, hogy a 27 tagállam miként tud kompromisszumra jutni a kiadási és a bevételi oldalon.

António Costa hivatalos programja szerint a nap folyamán Szófiába és Athénba is ellátogat, ahol Rumen Radev bolgár, illetve Kiriákosz Micotákisz görög miniszterelnök fogadja. *(Agerpres hírösszefoglaló)*

Erősödik az El Nino-jelenség

Az El Nino időjárási jelenség az előrejelzések szerint a következő hónapokban tovább erősödik, az év végére nagyon erőssé válhat, és hatásai 2027-ben is érvényesülhetnek – közölte csütörtökön a Meteorológiai Világszervezet (WMO).

A WMO globális előrejelző központjainak prognózisai szerint közel 100 százalékos annak a valószínűsége, hogy az El Nino 2027 februárjáig fennmarad. A szervezet szerint a rendkívül meleg trópusi csendes-óceáni vizek kedveznek a jelenség további erősödésének.

A WMO közlése szerint a közép- és kelet-egyenlítői Csendes-óceán térségében a Nino 3.4 index – amely a tengerfelszín hőmérsékleti eltérését méri – május és július között átlagosan 1,5 Celsius-fokkal, júliusban pedig 2,0 Celsius-fokkal haladta meg a szokásos értéket. Július vége és augusztus közepe között a heti értékek mintegy 2,2-2,6 Celsius-fokos pozitív eltérést mutattak. A felszín alatti óceáni hőmérsékletek egyes területeken júliusban és augusztus elején több mint 8 Celsius-fokkal voltak magasabbak az átlagosnál. A WMO szerint a felszíni és a felszín alatti hőmérsékleti viszonyok egyaránt a jelenség fennmaradását és további erősödését támasztják alá. A WMO szerint ez az első alkalom, hogy az El Nino/La Nina helyzetértékelése ennyire egyértelmű előrejelzést adott, ami a szervezet kiterjedt előrejelző hálózatán belüli erős egyetértést tükrözi.

Az El Nino a kelet-csendes-óceáni tengerfelszíni hőmér-

sékletnek a passzátszelek gyengülésével összefüggő, időszakosan jelentkező felmelegedése. Természetes éghajlati jelenség, amely rendszerint két-hét évente alakul ki, és általában legfeljebb egy évig tart. Jelentősen módosíthatja a csapadék- és hőmérsékleti viszonyokat világszerte, és növelheti az árvizek, az aszály, a szélsőséges hőség, valamint más szélsőséges időjárási események kockázatát.

António Guterres ENSZ-főtitkár szerint az El Nino „a szemünk előtt válik egyre erőteljesebbé”, és a tudományos eredmények nem hagynak kétséget afelől, hogy a bolygó ismeretlen vizekre evezett, amelyek egyre melegebbek. Celeste Saulo, a WMO főtitkára közölte: a szervezet a nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatokkal együtt fokozza a felkészülési és korai előrejelzési erőfeszítéseket a rendkívüli eseményre. Hangsúlyozta, hogy az El Nino ereje önmagában nem határozza meg, milyen súlyos következményekkel jár majd egy adott országban vagy térségben. Hatásai a földrajzi elhelyezkedéstől és az évszaktól is függnek, és más éghajlati tényezők, köztük az Indiai- és az Atlanti-óceán állapota is módosíthatja őket.

A WMO szeptember és november közötti időszakra vonatkozó többmodellű előrejelzései szerint szinte valamennyi szárazföldi térségben nő az átlagosnál magasabb hőmérséklet valószínűsége, miközben a csapadékviszonyok a Csendes-óceán felett kialakult erős El Ninóra jellemző légköri reakciót mutathatnak. *(MTI)*

Az apróság, ami számít

(Folytatás az 1. oldalról)
Marosvásárhelyre, ahol hivatalosan az oktatás 1946. február 9-én indult el magyar nyelven. Akkor még kizárólag magyar professzorok emelték mind az egyetem, mind a város orvostudományának rangját nemcsak Romániában, hanem nemzetközi szinten is.

Az új Sürgősségi Szív-, Érendszeri és Transzplantációs Intézet avatóján, tiszteletre méltóan, Soós Zoltán polgármester kiemelte, hogy Marosvásárhely identitása az orvostudományra épült, ahol az orvosi hivatás generációkat átívelve öröklődött, hiszen a szív- és

érrendszeri kutatások és műtétek dr. Pápai Zoltán, dr. Csíki Gábor, dr. Kerek István, dr. Ioan Pop D. Popa, dr. Benedek Imre, dr. Radu Deac nevéhez fűződnek. Dr. Szócs Gábor volt, aki elsőként végzett katéterezést. És folytathatnánk a példákat. Ez persze nem azt jelenti, hogy kevésbé fontosak az utánuk következő mind román, mind magyar orvosok érdemei e szakterületen, mi több, szaktudásuknak köszönhetően most már az egykori tanárok tanítványai vagy már azok tanítványai is sikerrel gyógyítanak, kezelnek, műtenek ilyen gondokkal küzdő betegeket, akik az ország minden

részből érkeznek. Többek között ezt is elismerte Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnök, aki, amint a megnyitón elmondta, a marosvásárhelyi orvoslás, az itteni orvostudomány iránti tiszteletből jelent meg a rendezvényen.

S talán mi, marosvásárhelyiek is büszkének kell legyünk arra, hogy egy ilyen egészségügyi egységgel gazdagodott a város. Azt sem hagyhatjuk szó nélkül, hogy újabbak épülnek, mint a neonatológiai és az égési sérültek sürgősségi és rehabilitációs kórháza, ugyanakkor korszerű onkológiai magánklinika épült, megújult a megyei tanácshoz

tartozó onkológiai klinika, folyamatban van a tüdőklinika korszerűsítése, nem beszélve a Nova Vita, a Topmed, a Dora Optics és a Regina Maria magánkórházakról, több járóbeteg-rendelőről, ahol korszerű orvosi szolgáltatásban részesülhetnek a páciensek. Az egyetem is fejlődik, köztudott, hogy átvette és átalakítja a Romtelecom mindkét egykori épületét és a Mureș Mallt is. Mindezekre büszkének lehetnek a marosvásárhelyiek.

Van, amit azonban nem szabad szó nélkül hagynunk, az a „kis lépés” vagy apróság, ami nekünk, magyaroknak számít. Neil Armstrong amerikai űrhajóst parafrazálva – aki a holdra szálláskor

elmondta: „Kis lépés egy embernek, de hatalmas ugrás az emberiségnek” – megjegyezhetjük, hogy az új klinika avatóján egy szó sem hangzott el magyarul, a történelmi egyházaink egyik képviselőjét sem hívták meg legalább egy áldásra, és a kórházban sincsenek magyar feliratok, bár a hatályos törvények garantálják a kétnyelvű feliratokhoz való jogot. Ezzel nemcsak az alapítókat, hanem a város és a megye magyar lakosságát is megtestítették volna a szervezők. Reméljük, hogy 2027-ben, amikor a betegek előtt is megnyitják az épületet, a „gazdák” kiigazítják ezt az „apróságot”, ami nekünk, magyaroknak sokat számít.

ORSZÁG – VILÁG

A „napokban” megnevezi Nicușor Dan a miniszterelnök-jelöltet

Nicușor Dan csütörtökön kijelentette, hogy „a következő napokban” jelöl miniszterelnököt, mert az ország új kormányt vár. Nicușor Dan elmondta, hogy az elmúlt hetekben voltak informális egyeztetések, de a kormány beiktatásáról szóló ülésen a képviselők és szenátorok személyes jelenléttel kell szavazzanak, amit a parlamenti szünet idején nehéz megoldani. „De most eljött az ideje a döntésnek” – tette hozzá a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (CSM) ülése után. *(Agerpres)*

Nőtt az óránkénti munkaerőköltség

Az idei második negyedévben az átlagos óránkénti munkaerőköltség a naptárhatásoktól megtisztított adatok szerint 2025 azonos időszakához képest 1,8 százalékkal, az előző negyedévhez viszonyítva pedig 0,32 százalékkal nőtt – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) csütörtökön közzétett adataiból. Ezek szerint a múlt év második negyedévéhez képest 2026 áprilisa és júniusa között a gazdasági ágazatok többségében a naptárhatásoktól megtisztított adatok szerint nőtt az óránkénti munkaerőköltség. A legjelentősebb mértékű növekedést az építőiparban (5,71 százalék), a kitermelőiparban (5,6), illetve az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek ágazatában (5,33) jegyezték. A statisztikák szerint éves összevetésben a legnagyobb mértékben a közigazgatásban (-5,59 százalék) és a tanügyben (-4,70 százalék) csökkent az óránkénti munkaerőköltség. Az előző év második negyedévéhez képest a bérköltségek 1,79 százalékkal, a nem bérjellegű költségek 1,90 százalékkal nőttek. Az idei első negyedévhez viszonyítva a második negyedévben a naptárhatásoktól megtisztított adatok szerinti óránkénti munkaerőköltségek a legjelentősebb mértékben a kitermelőiparban (6,88 százalék), a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás terén (3,10) és a tanügyben (2,42) nőttek. A legnagyobb csökkenést a vendéglátóiparban (-3,2 százalék), az IKT-szektorban (-3,09), illetve a kereskedelem és gépjárműjavítás ágazatában jegyezték. Az előző negyedévhez viszonyítva a bérköltségek 0,33 százalékkal, a nem bérjellegű költségek 0,2 százalékkal csökkentek. *(Agerpres)*

Tavaly 2,5 millió embert ért kibertámadás Hollandiában

A Hollandiát érő kiberfenyegetés gyorsan változik, a támadások elkövetői között állami szereplők és fiatal hackerek is megtalálhatók, a mesterséges intelligencia (MI) pedig megkönnyíti a támadások gyorsabb és nagyobb léptékű végrehajtását – alapította meg a holland rendőrség és ügyészség csütörtökön ismertetett közös jelentésében. Tavaly a becslések szerint 2,5 millió ember esett áldozatul kiberbűnözésnek, online csalásoknak, fenyegetéseknek, zaklatásnak Hollandiában. A jelentés szerint a kibertámadásokat egyre inkább különböző területekre specializálódott szereplők hajtják végre világ különböző pontjain, akik ideiglenesen működnek együtt. Ez lehetővé teszi, hogy a bűnözők gyorsabban és hatékonyabban igazítsák az adott helyzethez a támadáshoz szükséges infrastruktúrát. *(MTI)*

Nagy segítség volt a PNRR

(Folytatás az 1. oldalról)
és Csejden 13,7 millió lej értékben valósult meg. Tíz kilométer hosszúságban épült kerékpárút a Maros mellett 5,24 millió lej értékben, míg egy másik, 5 kilométeres kerékpárút a Máriaffi-kastélyt érinti, ez 3,68 millió lejbe került.

Balavásár

közel 9 millió euróra teljesített

Balavásár polgármestere is közösségi oldalán közölte az eredményeket: 9 beruházást valósítottak meg, ezek értéke közel kilencmillió euró. Így készült el az önkéntes hulladékudvar Egrestő és Kend között, kerékpárút Kend és Balavásár között, a balavásári orvosi rendelőt felújították és egészségügyi központtá alakították át, ugyancsak felújították a polgármesteri hivatal udvarán álló egyik épületet, ahol gyűléstermet és irodákat alakítottak ki, a szentdemeteri iskolát felújították és nappali gyermekközponttá alakították át, megépült a balavásári bölcsőde, Szentdemeteren a víz- és csatornahálózat, elektromos iskolabuszt is beszereztek egy közös me-

gyei projekt keretében, továbbá korszerűsítették és új bútorzattal, digitális eszközökkel, multifunkcionális laboratóriumokkal, tornatermmel és pszichológiai kabinettel látták el az iskolákat.

Varga András Adorján polgármester azt sem hallgatta el, hogy egy tizedik beruházást nem sikerült kivitelezni. A balavásári nappali idősfoglalkoztató központ esetében a kivitelező nem tartotta be a vállalt ütemtervet, ezért a projektet nem sikerült a határidején belül befejezni, így elvesztették a projekt finanszírozását. Az előljáró azt ígéri: jogi úton kéri számon a kivitelező felelősségét, és közben új finanszírozási lehetőségeket keresnek, hogy a központot befejezhessék.

Nyárádszeredában 6 millió euró fölött zártak

Nyárádszereda önkormányzatának két projektjét finanszírozták a PNRR révén: a város egy közel 3 hektáros területet erdősített, ennek összértéke közel 520 ezer euró volt, ezt májusban zárták, míg a múlt hónapban a kisvárosi víz- és csatorna-

hálózat bővítését fejezték be, amelynek értéke 5,5 millió euró. Ebből egy teljesen új szennyvíztisztító állomást építettek, ugyanis a létező technológiai szempontból már réginek bizonyult, nehéz volt teljesíteni az előírt paramétereket, így egy második, teljesen új technológián alapuló állomás építése indokoltabb volt, mint a régi felújítása. Ezenfelül 12 kilométeren a víz- és közel 14 kilométeren a szennyvízhálózatot bővítették ki, ez számos utcát érintett a településen. Sőt, olyan utcákban is kiépítették a vezetékes infrastruktúrát, ahol fejlődés tapasztalható, és további építkezések várhatók. Ezzel „megelőzték saját magukat”, azaz nem az építkezések után kell biztosítaniuk a közművesítést.

Az épülő autópálya le- és felszárlója mellett ipari parkot terveznek létesíteni, ezért ide is eljuttatták a vezetékeket, miközben a Nyárádszereda és Székelytompa közötti megyei út mentén is ki van építve a víz-, szennyvíz- és gázvezeték, így egyszerre két rendszer áll azok rendelkezésére, akik a jövőben itt akarnak beruházni.

A szentdemeteri iskola felújítása csak egy a kilenc projekt közül

Fotó: Varga Adorján közösségi oldala

A PNRR jelentős beruházásokat tett lehetővé

Az országos helyreállítási terv (PNRR) végrehajtása jelentős beruházásokat tett lehetővé Romániában, de egyes projektek és mérföldkövek teljesítésében késések voltak – jelentette ki hétfőn Ilie Bolojan.

Az ügyvivő miniszterelnök a Maros megyei prefektúrán tartott sajtónyilatkozatában elmondta, hogy a kormány igyekezett ledolgozni a késéseket és újratárgyalni bizonyos mérföldköveket. Ahol a vállalások teljesítése már nem volt lehetséges, sikerült csökkenteni a mérföldkövek számát vagy terjedelmét, hogy Románia hozzájusson a 12–13 milliárd eurós vissza nem térítendő támogatáshoz és a hitelek nagy részéhez – magyarázta, majd emlékeztetett arra is, hogy a PNRR két részből állt, 13,5 milliárd euró vissza nem térítendő támogatásból és mintegy 7 milliárd euró hitelből. Közölte, a helyreállítási terv nyomán fontos beruházások maradnak Romániában, például autópálya-szakaszok, korszerűsített és villamosított vasútvonalak, kórházak, iskolai fejlesztések és energiahatékonysági projektek. Példaként említette, hogy rövidesen megnyílik a moldvai autópálya csaknem 50 kilométeres, Bákó felé tartó szakasza, az év végéig pedig egy újabb szakaszt is átadnak. Szerinte jövő tavasszal már autópályán lehet közlekedni Pașcani-ig.

Románia „az utolsó száz méteren” elvesztett 770 millió eurót a közalkalmazotti bértörvényhez kapcsolódó mérföldkö teljesítésének elmulasztása miatt – mondta Bolojan, aki kijelentette, hogy a kormány mindent megtett a törvény elfogadásáért, de nem sikerült konszenzust kialakítani.

A kormányfő szerint Románia további 100 millió eurót veszíthet a dekarbonizációs mérföldkö miatt. Felidézte, hogy az ország uniós forrásokat kapott a bezárandó széntüzelésű erőművek kiváltására, de nem készült el a craiovai erőmű, a Zsil völgyében pedig nem pótolták gázerőművekkel, fotovoltaiikus vagy tárolási kapacitásokkal a régi létesítményeket. Ezért a turceni-i és a craiovai széntüzelésű erőművek működését legkésőbb 2028-ig meghosszabbították, hogy biztosítsák Craiova téli fűtését és az energetikai rendszer egyensúlyát, amíg megtörténik a kiváltásuk – részletezte Bolojan. (Agerpres)

Cseke Attila:

A PNRR keretében minden vállalt célt teljesítettünk

Az RMDSZ által vezetett fejlesztési minisztérium teljesítette a helyreállítási alap kapcsán vállalt összes célt és mérföldkövet, és a jelenlegi adatok szerint Románia egyetlen eurónyi támogatást sem veszít el abból az összegből, amelyet a települések fejlesztésére fordítottunk – jelentette be Cseke Attila, az RMDSZ fejlesztési minisztere.

A tárcavezető rámutatott: a minisztérium megkezdte a kedvezményezettek által feltöltött dokumentumok ellenőrzését annak érdekében, hogy minden beruházás az uniós finanszírozási feltételeknek megfelelően záruljon le.

A minisztérium összesen 5871 beruházást vezetett, valamint 49 közigazgatási és építészeti reformot hajtott végre a helyreállítási alap keretében. Tömbházak, iskolák, kórházak és közintézmények energetikai felújítását, illetve földrengésbiztossá tételét finanszírozta, bölcsődéket épített, valamint zöldebb, környezetbarátabb településeket fejlesztett.

Az eredetileg vállalt 3,26 millió négyzetméter helyett több mint 4,65 millió négyzetméternyi épületet újított fel a szakárca, ami mintegy 43 százalékos túlteljesítést jelent. A középületek esetében is jelentős az előrelépés: az energetikai korszerűsítések meghaladták a kitűzött célokat.

Az Európai Számvevőszék tegnapi jelentése is elismeri Románia megközelítését: az ország az egyetlen az Európai Unióban, amely külön célértéket határozott meg az átfogó, mélyreható felújításokra. Ezek több mint 60 százalékkal csökkentik a szén-dioxid-kibocsátást, míg más tagállamokban 30–60 százalékos kibocsátáscsökkentést tűztek ki célul. Románia az RMDSZ korábbi kormányzati ciklusa alatt azt is elérte, hogy az Európai Unió a fejlesztési minisztériumon keresztül a földrengésbiztonsági felújításokat is támogatssa.

„A fejlesztési minisztérium finanszírozásával felújított tömbházakban élő családok energiafogyasztása csökken, a számláik alacsonyabbak lesznek, de közpénzt is megtakarítunk azáltal, hogy a középületek, a kórházak és az iskolák energiatakarékosabbá válnak” – mondta Cseke Attila fejlesztési miniszter.

Ákosfalván gyermekfoglalkoztató központ is épült

Fotó: Osváth Csaba közösségi oldala

Ezekre a beruházásokra igény volt – erősítette meg lapunknak Tóth Sándor polgármester, hozzátéve, hogy a második projektet is lezárták augusztusban, jelenleg néhány hiányzó okirat pótlásán dolgoznak, amit napokon belül benyújtanak, továbbá van 120 napjuk, hogy az apróbb utómunkálatokat elvégezzék.

Szováta:

11 millió lej fölött

Szováta három projektre kapott támogatást a PNRR-en keresztül: ebből megépült egy önkéntes hulladéklerakó állomás 4,625 millió lej értékben, továbbá felújították a volt mozit a fürdőtelepen. A több évtizede üresen álló épület romosan várta a szebb napokat, így jól jött ez a lehetőség, amelyből megoldották az épület teljes felújítását és energetikai korszerűsítését. Még van tennivaló, hiszen a többfunkciós épületté alakított ingatlant még be kell rendezni, de a 3,527 millió lej értékű felújítási beruházás is nagy segítséget jelent a városnak – részletezte Fülöp László Zsolt polgármester.

A város harmadik projektje az S. Illyés Lajos Általános Iskola energetikai felújítását, bútorzatcserejét

és eszközbeszerzését célozta meg. A hőszigetelés, a nyílászárók cseréje mellett az épület kapott egy 6 kW-os napelemlendszert is, amely elegendő az iskola energiaigényének kiszolgálására, de a kazánházat és a fűtésrendszert is felújították. A beruházás értéke meghaladja a 3 millió lejt. Egyértelműen hasznosak voltak ezek a beruházások – vonta le a következtetést a városvezető.

Ákosfalva: 14 millió lej

Négy beruházást tudott megvalósítani Ákosfalva önkormányzata a PNRR forrásaiból: 3,7 millió lej értékben építettek szolgálati lakást az egészségügyben és tanügyben dolgozók számára, míg az önkéntes hulladéklerakó telep kivitelezése 4,7 millió lejbe került. Nappali gyermekközpont épült 4,2 millió lej értékben, és a községi tanintézeteket is felszerelték oktatási eszközökkel. Ez utóbbi beruházás több mint 1,3 millió lejbe került. Osváth Csaba polgármestertől megtudtuk: mindenik projektet már a határidő előtt lezárták, nem voltak gondok a kivitelezés során, az önkormányzat biztosítani tudta a szükséges helyi forrásokat, így a beruházások gyorsan megvalósultak és kifizetésre kerültek.

SZERKESZTI: BENEDEK ISTVÁN

Nándorfehérvártól Mohácsig (2.)

A tragikus mohácsi csata és következményei

Dr. Ábrám Zoltán

Mohács fontos előzménye volt az Oszmán Birodalom keleti terjeszkedése, aminek következtében jelentős vagyonok álltak a szultán rendelkezésére, és sikerült létrehozni a 16. század első felének leg-
ütőképesebb hadseregét. Ehhez kedvező feltételeket teremtett a török társadalmi rendszer hadköz-
pontúsága, a gyaurna éhes janicsá-
rok és szpáhik harci morálja és felszereltsége, a harci kiadásokra
összpontosító gazdasági szempon-
tok. A középkori, 16. századi harcá-
szat teljes mértékben elűtött a
következő korok hadviselésétől. Az
Oszmán Birodalom fővárosából in-
duló európai hódító hadjárat legfel-
jebb fél évet tarthatott, április
végétől október végéig. A török
sereg napi 15-20 kilométert halad-
hatott előre, ezért a Magyar Király-
ság még épphogy belefért a
hatósugarába, de Bécs már nem. A
történészek véleménye több kérdés-
ben különbözik, abban is, hogy a
szultán Magyarország meghódítá-
sára törekedett volna, ha törökbarát
ajánlatát elfogadja a magyar állam-
politika, amely így elkerülhette
volna a „szakaszos hódítást”.

1521. augusztus 29. – a Hunyadi
fényes győzelmét követően évtize-
deken át „békén hagyott” Nándor-
fehérvár eleste, 1526. augusztus 29.
– teljes vereség Mohácsnál, 1541.
augusztus 29. – Buda bevétele csel-
lel. De nemcsak a magyarok szá-
mára tragikus nap augusztus
huszonkilencedike, hiszen a mohá-

csi vész után hét évvel ezen a napon
Pizzarro spanyol konkvisztádor
megölette az utolsó inka uralkodót,
és elfoglalta Cuzcót, a birodalom
fővárosát. Amúgy mindhárom au-
gusztus 29-i magyarországi ese-
mény a törökök cselszövevényes és
impozáns hozzáértésén, erején, va-
lamin az önhibájából is végve-
szélybe sodródott magyarság
gyengeségén és belső viszálykodá-

1526 – szomorú emlékév, au-
gusztus 29. – szomorú emléknap.
Április 23-án kezdetét veszi a török
hadjárat, április 24-én az ország-
gyűlésen ismét egymás ellen fegy-
verkeztek a magyar urak ahelyett,
hogy az ország gondjaival törődtek
volna. A magyar oldalon mutatkozó
késlekedés okozta Pétervárad eles-
tét, a szerémségi várak feladását, és
megnyílt az út Mohács felé. A tá-

A vajdahunyadi vár

sán múltott. No meg a nemzetközi
diplomácia szövetségén, a refor-
máció okozta megosztottságon, az
egymással hadakozó európai álla-
mok némelyikének „törökbarátsá-
gán”. Íme egyetlen példa: Európa
akkori nagyhatalma, Velence saját
biztonsága és kereskedelmi érdekei
védelmében messzemenően óvako-
dott a Porta haragjának felkeltésé-
től. Ismerős hozzáállás, nemde?

bori fegyelem hiánya akaratlanul is
a mohácsi csatamezőre kényszerít-
tette a királyi fősereget.

A magyar és török hadsereg
egyenlőtlen létszáma és felszerelt-
sége, a kedvezőtlen belpolitikai és
külpolitikai helyzet, a csatater föld-
rajzi fekvéséből adódó hátrányos te-
repviszonyok, az 1526-os török
hadjárat fényes sikerei a döntő üt-
közet előtt nem bizonyultak túlsá-

A Hunyadi család történelmi címere

gosan kedvező előjeleknek. A csa-
patok felvonulása, az ütközet lefo-
lyásának a bemutatása külön
hozzáértő leírást igényel. Tény az,
hogy II. Szulejmán szultán nem ra-
gaszkodott az akkor még nem
bűvös augusztus 29-éhez, mert csa-
patai számára másnapra halasztotta
a csatát. Tomori azonban úgy gon-
dolta, hogy „kevésbé veszedelmes
most az ellenséges csapatok egy ré-
szével megvívni, mint holnap az
egész sereggel”.

Mohács mezején számbelileg
egyenlőtlen seregek ütköztek meg:

a végzete a menekülő fiatal uralko-
dónak) és számos egyházi és világi
méltóság vesztette életét, 14-15 ezer
főre tehető a vérveszteség. A király
végzetét így örököltette meg egy
török történetíró: „Tábora, mely
olyan volt, mint a tavasszal virá-
gokkal és gyümölcsökkel pompázó
kert, most aszály szárította mező-
höz hasonlított. Fegyvertára, ágyúi
és összes hadiszerei, melyek nagy
bőségben valának, ott maradtak
szétszóródva.”

A Mohácsnál hatalmas stratégiai
győzelmet arató török hadsereg II.
Szulejmán vezetésével 1526. októ-
ber 12-én elhagyta a teljesen kiszol-
gáltatottan végigdúlt Magyarorszá-
got. Helyőrséget csak Délvidéken,
a Szerémségben hagyott maga után.
A „hátrahagyott” ország két tűz
közé került, a török és az osztrák
gyűjtőpontjába. Az ország megma-
radt főnemeseinek többsége Szapo-
lyai Jánost választotta királlyá, a
leggazdagabb életben maradt főne-
mest. Az életben maradt Habsburg-
párti főnemések ugyanakkor I.
Ferdinándot emelték trónra. A két
megválasztott király között Vára-
don létrejött szerződés értelmében
mindkét fél megtartotta a király
címet és országának azt a részét,
amelyet birtokolt, azzal a feltétellel,
hogy Szapolyai halálával a Magyar
Királyság teljes egészében (Erdély-
lyel együtt) a Habsburgok hatalma
alá kerül. Ferdinánd 1541-ben kí-
sérletet tett az ország teljes elfogla-
lására, ám a törökök mondták ki a
végső szót Buda várának elfoglalá-
sával. Magyarország három részre
szakadt. A százötven éves török
uralom, valamint az annál hossz-
szabbra sikeredett Habsburg-befo-
lyás árnyékában így jött létre egy
virágzó tündérváros, Erdélyország.

Minden rosszban lehet valami jó
is – szoktuk mondani időnként.
Persze ez nem tudja feledtetni és
semlegesíteni a rossz követke-
zményeit, de biztatásul szolgálhat
a jövő számára. A mohácsi vész tör-
ténelmünkre nézve kedvezőtlen kö-
vetkezményeit nyilván semmi sem
feledtetheti, hiszen ötszáz eszten-
dő múltával is a „saját bőrünkön
érezzük a mohácsi veszedelem ki-
hatásait”: a népesség átrajzolása és
az erőviszonyok módosulása min-
denkor fájó veszteség. De Mo-
háccsal – némi kárpótlásul – „gaz-
dagodtunk” is, ha Erdély aranya-
kora, a transzilvanizmus megalap-
ozása, a szabadság és a független-
ség ízének az értékelése, a magyar
föld számos táján a reformáció
térhódítása, nemzeti értékeink és
hazaszeretetünk pallérozása jut
eszünkbe. És még sok minden. Ré-
szemről remélem, hogy – bár a tel-
jesség igénye nélkül – sikerült egy
hasznos időutazást tennünk az Ol-
vasóval együtt Nándorfehérvártól
Mohácsig.

A nándorfehérvári (Belgrád) vár óratornya

A természet kalendáriumuma (DCCXXXVII.)

Kiss Székely Zoltán

*És íme, ősz van, s megtér Szófiába
a család, visszaköltözik a házba
várnai parton eltöltött nyár után.
A vadszőlő felfutott talán
a teraszig. A párkányon a széttört
kővázában még akadt egy marék föld,
s kivirágzott – hívatlan, névtelen –
egy szél vetette mag, egy idegen.
És a ház is ilyennek, olyan újnak
látszik, bár pontosan őrzi a múltat,
régi állapotát (...)*

*...A Vitosán: köd, könnyű fellegekkel,
és mondhatatlan finomná teszi.
A levegőt már füstszag erezi –
a gyerekek künn avart gyújtogatnak.
Hűvösül. Vagyis ősz van. Ez a vad szag
ér el, bár asztalom mellett vagyok,
s köröttem könyvek, folyóiratok,
e világ művészete, összegyűjtve,
s azt gondolom: aligha lesz belőle
minden „Az enyém” – az idő kevés...*

Hiába más világ a Balkán, a bolgár **Valeri Petrov Enyhe ősze (Tandori Dezső** fordítása) nekem, nekünk is szól:

*(...) s akkor egy
vadgesztenye a lábamhoz esett,
kipattant, üde-tisztán. A kezembe
vettem, tiszta volt, mint valami eszme,
kabátujjammal megdörzsöltem, így
mintha fokoztam volna fényeit,
tündökölni kezdett, akárha lakktól,
bár látszott rajta néhány sápadt folt.
Amíg boldogan néztem a gesztenyét,
a szél valahonnan slágerzenét
hozott, ismerős, bús szavában
mit üzent, nem tudom, tény, hogy megáll-
tam,*

*csak ittam révülten a dallamot,
s éreztem, hogy száll egy megálmódott
város felé minden álmom s reményem,
rakpartjait jártam, könnyeit éltem,
illatát, füstjét szívtam...*

Lassan adja meg magát a nyár, sürgeti az ősz, hogy adná át birodalmát. Kékülnek a hegyek, de a vizek még nem sodornak hulló leveleket. Csak a hűvösödő hajnalok hozzák lágy zizzenéseit a várakozó szüretnek.

Szeptember 7-én (1954-ben) halt meg az ásványi szenek jeles kutatója, **Romwalter Alfréd**. A budapesti tudományegyetemen vegytant, fizikát és ásványtant tanult, majd itt kapott doktori oklevelet. Rövid ideig a fiumei kereskedelmi akadémián tanított, majd a soproni erdészeti és bányászati főiskola vegy-tantanára lett. Különösen jelentősek az ásványi szenek kémiaiájával és technológiájával, főként a szénnemesítéssel, szénlepárlással és a szenesülés folyamatával foglalkozó kutatásai.

Repedt kőpárkány maréknyi földjében kalászol egy szélvetette gumós perje (Poa bulbosa)

Ősz kezdete. A megnyugvó Maros vizében is.

*Vagyok a kezdet és az enyészet.
Egymagam vagyok a költészet.
Énnélkülem sivár a világ.*

Székely János írta ezeket a sorokat **A folyóban** Erdély legnagyobb vizéről, még 1956-ban.

*Két partomon
Alant a széles völgyben
És fent a dombokon.
És mindenütt, amerre csak vizem
A porhanyós talajban szerteszéled
Csodálatosmód sarjad és növekszik
Az élet.*

Az idézetek fejezeteket vezetnek be a **Fluvii Carpatorum** könyvsorozat 1997-ben megjelent **A Maros folyó ökológiai állapota** című első, kétnyelvű kötetében, amelyet **Róbert Endre** algológus emlékének ajánlott **Sárkány-Kiss Endre**. Ő mesélte, hogy anyaggyűjtés közben – ökológusként bizony gyakran derékig kell gázolnod a folyó hordalékában is – találkozott a Maros mentén Székely Jánossal, akinek érdeklődését felkeltette a nem mindennapi tevékenység. S mert jó barátom viszonzotta az érdeklődést, ráakadt a költő-filozófus talán legszebb poémájára. Így kerültek a mottók a könyv fejezetcímei alá. Példának okáért: Gyulafehérvár alatt nyeri el folyam-méltóságát a Maros:

*Folyó vagyok. Thaleszi őselem:
Víz. Széle medrem hömpölyögve járom.
Ma még teknője szabja meg határom,
De holnap azt is sárrá tördelem.*

Vagy a Déva alatti elcsendesülésről szóló fejezetet így vezeti fel:

*Ha szél fodorozza sima tükröm, és
Széthull a kékség tiszta végtelenje:
Tudom, hogy úgy is elcsitul, s vizembe
Új szikrát olt a termő szenvedés.*

Sárkány-Kiss Endre szeptember 7-én, 1942-ben született. A **Babeş–Bolyai Tudományegyetem** biológia–földrajz szakán diplomázott. 1989-től a biológiai tudományok doktora. Doktori tézisést malakológusként írta: **A Maros folyó vízi puhatestű populációinak tanulmánya 1975–91 között**. 1975–91 között a **Maros Megyei Múzeum** muzeológusa, a természettudományi részleg vezetője.

1991-től a BBTE adjunktusa, előadótanára. 1999-től nyugdíjba vonulásáig a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen az Ökológia–Genetika Tanszékének, majd Taxonómiai és Ökológiai Tanszékének docense. Kutatási területei: a Kárpát-medencei folyók ökológiája, a csigák és kagylók taxonómiája és ökológiája. Vezetője volt a Faragói-tó programnak – a Faragói-tó botanikai felmérését az ő segítségével tudtam elvégezni –, a Maros folyó ökológiai felmérésének, s a Szamost s a Körösöket felmérő programoknak. Résztvevője a Felső-Tiszát kutató határokon átnyúló zöldfolyosó-programnak, a Tordai- és Túri-hasadék, a Szkerice–Bélavára és a Meleg-Szamos-völgy természetvédelmi kutatási, s az aranyfeldolgozás során észlelt cianid-szivárgások kockázatának felmérésére irányuló programoknak. Ő volt az egyik szervezője még

Vagyok a kezdet és az enyészet, egymagam vagyok a költészet – a Maros a nagygát fölött

1991 nyarán a Kelemen-havasokban az első nemzetközi kutatásnak, amelynek célja a terület nemzeti parkká minősítése volt – akkor botanizáltam ott. Tanulmányai számtalan helyen jelentek meg. Néhány ezek közül: 2nd International Malacological Congress, Analele Ştiinţifice ale Institutului Delta Dunării, Marisia, Tiscia, Unitas Malacologica, Buletinul Informativ al Societăţii Ornitologice Române, Cooperation in Long Term Ecological Research in Central and Eastern Europe, International Symposium of Malacology kiadványok. Szakkönyvei közül néhány: **Erdély folyóinak természeti állapota, Ökológiai állapotfelmérések: Maros völgye**, 1995; **Körösök völgye** 1997; **A Körös-medence folyóvölgyeinek természeti állapota, A Tisza völgye**, 1999. Alapító tagja és elnöke a kolozsvári **Apáthy István Egyesület**nek. Az általuk kiadott **A Gyergyói-medence: egy mozaikos táj természeti értékei** című kötet – melynek társ-szerkesztője volt egyetemi diákja, **Markó Bálint** ökológus-szociobiológus, a BBTE rektorhelyettese (mellesleg, néhány hónapig, tanítványom is volt a Bolyai Farkas Líceumban), melyben volt diákjainak szakdolgozatait jelentette meg – előszavában olvasom:

*Óvatosan terítsd ki magad előtt, vigyázva,
el ne szakadjon valahol ez a zöldes-barnás
foltokkal tarkított, tartósnak tűnő szövedék.
Néhol púposodik, tűrődik, hiába simít rajtuk
a szem, dombok, hegyek, völgyek tarkítják a
szőnyeget, kavargó minták, egyenetlenségek.
(...) Hány rétege van egy tájnak? (...) Csak
az itt lakóknak lassul otthonná a vidék, ki-
tápintható, felderíthető föld- és fűszagú valósá-
gá, hétfő délelőtti napsütéssé, októberi
zúzmarává.*

A romániai magyar ökológiai oktatás doajenjét 2004-ben **A magyar ökológiáért** emlékéremmel tüntették ki.

Egyik egykori tanára, elődje 1928. szeptember 9-én született Szászrégenben. **Stugren Bogdan** nemzetközi hírű herpetológus (**Handbuch der Reptilien und Amphibien Europas**, Bonn-Wiesbaden, 1985) a román ökológiai iskola megteremtője volt, az 1965-ben megjelent **Ecologie generală** című alapmű szerzője. Mint ökológust németországi megbecsültsége végül hazájában is elfogadottá tette. **Az általános ökológia alapjai**

(**Grundlagen der allgemeinen Ökologie**, Jena, 1972) műve fél tucatnyi – akkor még két – németországi újrakiadása, s a lengyel fordítás megjelenése után jelent csak meg román nyelven... De politikai ...megfontolásból – mert tartózkodott a politikába való ...bekapcsolódástól – csak 1989-ben jutott egyetemi katedrához a **BBTE**-n. Evolúcióelméleti román nyelven kiadott munkái máig irányadók: **Evolúcióelmélet a XX. században** (1969), **Az értelmes majom: irodalmi-tudományos esszék** (1971). Egyetemi diákjaként az ökológiai szemlélet az ő előadásaiból vált ismerőssé számomra.

Lám, így szövődnek nemzedékről nemzedékre egybe az erdélyi természetvédő ökológusok életfonalai.

Jut eszembe mindez annak kapcsán, hogy **Krausz Ferenc** Nobel-díjas fizikus lemondott a Corvin-lánc kitüntetéséről és testületi tagságáról. A legfiatalabb **Magyar Corvin-lánc** kitüntetett lemondását azzal indokolta,

hogy a testület nem tölti be szerepét fontos közéleti, tudományos és erkölcsi kérdésekben. Hiába kezdeményezte, hogy ítéljenek el egy ukrainai gyermekkórház elleni 2024-es orosz rakétatámadást.

„Mélységesen zavar az Akadémia hallgatása” – mondta akkor, amikor ő lemondott az orosz akadémiai tagságáról.

Mostan lemondásának másik oka: amikor az általa alapított **Élvonal Csúcskutatási és Tehetség-gondozó Alapítványt**, a tudományos kutató-utánpótlás nevelés legfontosabb bázisát szakmailag megalapozatlan támadások érték,

s a nevével fémjelzett **Molekuláris Ujjlenyomat Kutató Központot** gyakorlatilag ellehetlenítették, a testület másik 11 tagja hallgatott.

Két tudománytörténeti epizód. Így, iskola-kezdéskor, 2026-ban ...megszívlelendő.

Búcsúzó egy hét erejéig, **Fehér Ferenc** vajdasági költő **Útravaló** című versével:

*Honi táj batyuját
költöző fecskének;
sóhajtsányi utat
szállongó levélnek.*

*Bútorok nyugalmát
csendet a szobának;
öregék békéjét
búcsúzó sugárnak...*

*Gyermeük mosolyát
apáknak, anyáknak;
fészket a nád bojtján
hintázó madárnak.*

*Medrétől megválni
nem tudó folyónak -
Kék eget csillantó
áradást a szónak...*

*Szép szót, ha oktatnak!
Lelket, ha mesélnek!
Igazmondó véget
mindegyik mesének...*

*Napsugár küllőben
álomszekereknek;
először induló
iskolás gyereknek.*

*Kristályos hangot az
iskolacsengőnek;
csendet az álomba
szendergő mezőnek.*

*Forró kis kezeket
percegő tollaknak;
Pontot az első és
utolsó mondatnak!*

Maradok kiváló tisztelettel:
Kelt 2026-ban, szeptember első hétvégén

Épített örökségünk

Ádámos elveszett kincsei – a múlt a mennyezeten maradt

(Folytatás múlt pénteki lapszámunkból) Vannak erdélyi falvak, amelyek történetét nem csupán a megmaradt épületek őrzik. Néha egy-egy régi templom, egy címer, egy kopott felirat vagy éppen egy múzeumba került mennyezetrész beszél arról a világról, amelynek házai, kúriái és egykori lakói már régen eltűntek. Ádámos is ezek közé a települések közé tartozik. A Kis-Küküllő mentén fekvő falu évszázadokon át fontos helye volt a környék egyházi és társadalmi életének, s történetének különös értékét éppen az adja, hogy a pusztulás ellenére is maradtak olyan emlékei, amelyek ma is képesek megszólítani bennünket. Ádámos nevét az oklevelek a 15. században őrizték meg, temploma pedig a késő gótika és a kibontakozó reneszánsz korának határán született. A templom falai között egykor egyházi gyűléseket, zsinatokat tartottak, és 1659-ben itt esküdtek fel az unitáriusok Barcsay Ákos fejedelemre.

Nagy-Bodó Tibor

Emlékeztető

Az ádamosi templom nemcsak történelmi események tanúja. Mennyezete olyan művészi emléket őrzött, amely ma már nincs a helyén. Az 1526-os évszámot viselő festett kazettás famennyezet az erdélyi templomi művészet egyik rendkívül korai és jelentős emléke. A kutatás szerint ez a legkorábbi ismert, évszámmal keltezett magyar festett kazettás mennyezetek egyike.

A mennyezet nem egyszerű templomi dísz volt: egy korszak ízlését, társadalmi világát, mecénásait és kézműves kultúráját is magában hordozta, egykor ötvenhat kazettából állt.

Az ádamosi történetben van valami fájdalmasan erdélyi is...

Miközben a templom megőrzött valamit a múltból, a település egykori nemesi kúriái sorra eltűntek. A házak, amelyek valaha családok életének, döntéseinek és emlékeinek színterei voltak, ma már legfeljebb a történeti emlékezetben léteznek.

A mennyezet viszont túlélte saját templomát is: 1909-ben, a templom javításakor lebontották, majd a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményébe került.

Így egy különös történet bontakozik ki előttünk: ami Ádámoson egykor a templom mennyezetét alkotta, ma múzeumi környezetben tanúskodik arról a korról, amelyben készült.

A helyéről elszakított műemlék egyszerre őrzi egy eltűnő világ emlékét

Ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy milyen könnyen válhat az épített örökség az idő martalékává. És talán éppen ezért érdemes megállnunk az ádamosi kazettás mennyezet előtt. Nem csupán azt kérdezni, mikor készült, kik készítették, milyen mintákat festettek rá, vagy mely családok címei kerültek rá.

Hanem azt is: mit mesél nekünk ma egy 16. századi mennyezet egy olyan erdélyi faluról, amelynek egykori kúriái már eltűntek, temploma azonban még mindig őrzi a múlt hangját?

Az ádamosi kazettás mennyezet története ugyanis nem pusztán művészettörténet.

Egy falu, egy közösség, egy vallás és egy egész erdélyi korszak emlékezete rajzolódik ki benne.

A kazettás mennyezetek példái Erdélyben

Ahogy a kissé korábban a román kori építészetben gyakori íves árkádsor volt a megtermékenyítője a népi művészeti képzeletnek, és lett a reneszánsz korban ismét megerősítve, a reneszánsz árkádsor szintén kedvelt építészeti forma volt.

Igen szép példáit találjuk a magyarországi

kazettás mennyezeteknek a Felső-Tisza vidékén, Somogyban és Baranyában a Dráva mentén, Heves, Gömör, Borsod, Zemplén megye területén, de végig az egész Felvidéken, és különösen gazdagon Erdélyben.

Az erdélyiek közül a két legrégebbi az adamosi és a gógánváraljai festett kazettás famennyezet. Ahogyan tehát az árkádos tornácsort kiválasztotta a népi művészeti képzelet, és magaének érezve alkalmazta évszázadokon át, úgy választotta kedves alkotási formává a festett mennyezetskazettákat néhány évszázaddal később.

1526-ból származik a legrégibb ismert festett kazettás mennyezet

Neves művészettörténészek munkájából derül ki az is, hogy a templomhajó mennyezetét 1900-ig az a szép kazettás mennyezet díszítette, amelyet a Magyar Nemzeti Múzeum vásárolt meg, és amely később a Néprajzi Múzeumban kapott helyet.

Készítésének idejét a negyedik táblában, a pajzs mezejében látható évszám jelzi: 1526. Ez a legrégibb ismert festett kazettás mennyezet.

A csaknem teljesen reneszánsz díszítésű mennyezestestményen megörökített címer az Ádámoson is birtokos kápolnai Bornemissza családé.

A település lakossága átéli a reformáció századának változásait

Nagyobb romlás a 17. században éri, melynek kijavítását felirat jelzi: „AN/NO DOM/ INI/ 1694. ERIGEBATUR PER MICHAЕLEM MEDGYESI TEMPORE CURATORIS FRANCISCI SZABO”.

Középkori katolikus lakossága a templommal együtt átéli a reformáció századának változásait. Végül az unitáriusok kerülnek többségbe, és ők öröklik a középkori templomot is.

Ezt a többséget a Rákócziak alatt is megőrzik, és a kisebbségben élő vagy megerősödött reformátusoknak új templomot építenek. Érdekes erdélyi kép szerint a két templom közvetlen szomszédságban, egymás mellett áll.

Az ádamosi reformátusok már 1725-ben panaszkodtak, hogy: „nincs hely ahol ott illendőképpen cultusra összegyűljenek”.

1735-ben volt az eklézsiának egy romladózó haranglábja.

A templomépítés terve 1783-ra vált valóra, a templomszentelés sajnos botrányba fulladt az ülőszék feletti veszekedés miatt.

1789-ben haranglábat építettek a templom mellé. Úgy tűnik, hogy az 1783-ban felszentelt templom fából épült, hiszen 1800-ban Petrőtz Györgyné Pásztóhi Mária téglát vetetett, hogy tartós anyagból építhesse meg az isten házát.

Egykori csúcsíves nyugati és déli ajtaját később félkörívesre módosították. Szentélye keskeny, hosszúkas, diadalíve késő gótikus, ablakai fokozatosan mélyülő magas csúcsívvé készültek, de díszművek nélkül.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból tudjuk meg, hogy a templomnak kőbordás boltozata volt, amelyet a múlt században, a legutolsó renováláskor lebontottak és kopár festésű deszka-mennyezettel helyettesítettek.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Ádámot egy általános életű erdélyi helységnek is tekinthetnénk, mégsem az. A helység egy jól megkomponált erdélyi vidéki oratórium, nagyszabású drámai történet, az itt élők történelmi színpadja, díszlet és jelmez nélküli közös élettér. Megszokott módon, az Árpád-kori temploma köré épített egykori falu a dombok alatt és a Kis-Küküllő menti, állandóan váltakozó összefutási utak csatlakozáspontján alakult ki.

Ez a templom alakította múltját, és ezt öröklí mai jelenkora is. Közel kétszáz éve találtak rá ezen világszéli templom legértékesebb adottságára, festett mennyezetére, és kezdték felmérgetni, értelmezgetni mint az összmagyar nemzet kiemelt kultúrértékét.

Megmaradása is szerencsésnek vehető, hiszen egy sötétnek mondható templombelső takarásában csak a lámpások és a meghitt gyertyafényben tekintett évszázadok óta a szerencsés hívekre.

Talán Kelemen Lajos egy 1898-ban megjelent tanulmányában írja le legrészletesebben az „ég mennyezete” szerkezeti és kompozíciós adottságait.

Az Erdélyi Múzeum 10. számában a Három erdélyi mennyezet-festésről című írás második fejezetében adja meg valószínűleg az eddigi legkomolyabb és részletesebb elemzést.

Elképzelhető, hogy ennek a cikknek a hatására történhetett meg az, hogy egy festett, táblás famennyezet válhatott a budapesti székhelyű Magyar Nemzeti Múzeum egyik legféltettebb erdélyi kincsévé a hasonló gógánváraljaival együtt. Később a Néprajzi Múzeum, majd Magyar Nemzeti Galéria, végül a Szépművészeti Múzeum Régi Magyar Gyűjteményének a legvédelettebb tárgya.

Ahol még megmaradt az eredeti motívumok és kompozíciók jellege és látásmódja

Szerkezetileg és anyagában is beigazolódtan az ádamosi legrégebbi erdélyi festett reneszánsz famennyezet, amelyet eredeti fenyőfa táblái és földfestékkel felvitt jelenetei is mutatnak.

Sajnálatosan az északi szélső soron egy több mint háromszáz éves gondatlan beázás miatt végzetes károsodás történt. Ennek a javítását helyi mesterek végezték, ezt a mázolt deszka betoldásán fellelhető latin szövegből azonosítani is lehet, miszerint „Az Úr 1694. évében csináltatta Medgyesi Mihály, Szabó Ferenc gondnok hivatali ideje alatt.”

Művészettörténészek későbbi megállapításai szerint az ádamosi fakazetták eredeti színvilága megegyezik a közel kilencven kilométerre fekvő miklóstelki töredékes menyeyezetével. Itt ugyan még a megmaradt eredeti motívumok és kompozíciók jellege, látásmódja és a palmettákból építkező rozetták festése hasonló, a stílís párhuzam tagadhatatlan, viszont a színék élénksége és tarkasága már Ádámoson mélyebb, sötétebb, feltételezhetően egy valamikori későbbi nem éppen sikeres restaurálási beavatkozás miatt.

Az Erdélyi Fejedelemségben dülő belviszályos időszak rávetítődött a falu életére is

A későbbi korok már nemcsak az „itt ragadt” európai kultúrművészetekben voltak tapinthatók, jelentkeztek és megmaradtak az európai vallásreformáció hullámai is. Egyetlen Erdélyben gyökereztetett vallás, az unitárius is megtelepedett Ádámoson, és egyházi közössége az 1568 óta elfogadott négy alapvallás egyikeként a volt Árpád-kori katolikus templomot átalakítások nélküli új liturgia befogadására tették nyitottá.

Olyannyira megerősödött ez a közösség, hogy idővel belépett ezen egyházi élet erdélyi útöérébe, lüktetésébe, hiszen tíz alkalommal tartottak itt zsinatot az 1618–1695 közötti időszakban. Ez nemcsak az akkoriban regnáló lelkeseknek, inkább az odaadó keblitanácsai tagoknak is köszönhető volt. Ez idő tájt egyre gyakoribbá vált Erdély-szerte az „Isten áldja!” köszönnéssel járó kalaplengetés. Mint láthattuk, ebből a dicső időszakból jól kijutott a falunak.

Közben meg a külföldi tanulmányútjairól hazatért nagysolymosi Koncz Boldizsár volt kolozsvári papot, mint az I. Rákóczi György és Kemény János fejedelmek alatti belső és külső ellenségekkel való csatározásokban sok

elpusztult egyházi iskolát és templomot helyreállítató mecénást is itt választották 1663. október 21-én Erdély unitárius püspökévé.

Ennek a harcos jellemű hűséges egyházfinak nagy köszönettel tartozik a fejedelemség, és sokszor visszatérő dicsőítésként emlegetik Ádámos nevét is.

Kissé középkori szigorral fogta össze az egyház javait, az ő prófétai erélye és bátorsága vezette be a papi képzés első lépcsőjét jelentő tanítói iskolamesterség ideje alatti házasságkötés tiltását. Ezzel a nem mindennapi rendeletével ösztönözte az egyházi vagyon megtartását a gyarapodás reményében.

Szintén az itteni zsinat máig élő végleges határozatához tartozott az úrvacsora szabályozása és rendszeresítése a mindenkori zsinatok idejére, valamint a szolgálati ágendás könyv használata.

Az Erdélyi Fejedelemségben dülő belviszályos időszak kicsiben rávetítődött a falu életére is. Nemcsak a hatalmi hullámokat lovagló előkelőségek párttörései szerinti hangulat kezdett eluralkodni, az ezeket képviselők vallási elvkülönbségei is a porondra kerültek.

Egy 1744-ből származó jegyzőkönyv megemlíti egy ádamosi unitárius asszonyt, aki hivatalos helyen „mosléknak” nevezte a kálvini reformátusok kereszttségét. Néha már az egyházi vizitációk is foglalkoztak a helyi felekezeti vitákkal, torzsalkodásokkal. Például a református egyház vezetői arra utasították híveiket, hogy „pálinkázás közben” ne bocsátkozzanak hitbéli vitákba az unitáriusokkal, mivel az elfajulható veszekedésbe torkollhat. Évszázadok gyógyították a sebeket, közös akarattal egymás tőszomszédságában folytatják a nem közös liturgikus helyi vallási életüket.

És mégis, kiemelkedő az a teljesítmény, amikor az erdélyi rendek és egyházak a belső stabilitás és az akkori török veszély csillapítása érdekében egyetemes hűségesküt tettek az uralkodó külső török és az uralkodni vágyó belső rendi gyűlés által közösen választott fejedelemre, Barcsay Ákosra.

Így az unitárius egyház, mint az akkori uralkodó négy ponton támaszkodó felekezetek egyik alappillére, igyekezvén biztosítani fennmaradását és jogait, az esedékesség szerint éppen az ádamosi 1659. március 30-i zsinaton tesz esküt a fejedelemre.

Az akkori falu életében ez egy hihetetlen és nemes cselekedet lehetett. Talán nem egy ünnep, de egy közös eszméért tett összetartó fogózkodás jelképe lehetett, amelyben kucsmás, kalapos és fejkendős székelyek és magyarok markos kézszorítása egy rövidke időre ugyan, de felvillantotta az erőt, a hitet és a reményt.

Legyünk képesek hasonlókat cselekedni, nem elveszni a világméretű integráció önazonosságunkat letipró egyhangú hengerében. Mutassunk nemzeti tarkaságot, felértékelhető szépséget, szeretetet. Egy igazi ádamosi oratóriumot.

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a segítségért dr. Kálmán Attila tanárnak, történésznek. Az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából, gyűjteményéből küldte el a szerzőnek.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1219.

Shakespeare-től idézünk a rejtvény főszerepeiben.

1 H T

RÓMAI 51 SZÉP VITÉZ MONDA KOPASZ

2 M

OL. KÖLTŐ (ALIGHIERI) OPERASZERZŐ (GIUSEPPE) JUTTAT CREMONAI HEGEDŰKÉSZÍTŐ

ÁDÁM PÁRJA IDEGEN ANNA LATIN MŰ (RÖV.)

TALÁLÓ VÁR-MARADVÁNY KEZDŐPONT EZTI ÁLLÓVÍZ

VÍZLÁGYÍTÓ SZER LÓLÁB RÉSZÉ NŐI NÉV (DEC. 22.)

JÓZSEF ATILA VERSE A RÁDIUM VEGYJELE KIPLING KÍGYÓJA TASZÍT PÁRA!

RÓMAI 6 FELTÉVE PEKING LAKÓJA IFJ. ÍRÓNK (FERENC) A FOSZFOR VEGYJELE EGÉSZ RÉSZÉ

VARÁZSLÁS TEA-CSEPPEK NÉMA DÁN! BÁTOR-KODIK

FÖLDRE UHALÓ ELÓTAG INDÍTÉK HUZAL NÉMET ÍRÓ (KARL) TÖRÖK NAGYÚR

ANGOL HOSSZ-MÉRTÉK FELTÉVE ZENEDRÁMA CSAK FÉLIGI

MENYASZ-SZONY PSOTA ... (SZÍNÉSZNŐ) NAGY KAZAH TÓ PALINDROM FÉRFINEV

MAGATOK VAN ESZE KOPONYÁNK TARTALMA FALUSI ÖREGÚR MICSODA? (OROSZ)

TERMÉST BETAKARÍT A 7 VEZÉR EGYIKE HAMIS EGYESI A NAGY VARÁZSLÓ

KERESZTÜL NÉVELŐ MAGYAR SZLOVÁK MAGYAR AUTÓJEL

NEM KELL TÖBB P L. N. J.

EGY KÖNYVBŐL IDÉZÜNK
címu pályázat nyertesei:
Jakab László,
Marosvásárhely, Kárpátok sétány
Pálffy Gyöngyi,
Marosvásárhely, L. Rebreanu u.
A pályázati rejtvény megfejtése:
EGY PRÓFÉTA SEM KEDVES AZ Ő HAZÁJÁBAN.
BIBLIA

Megfejtések az augusztus 28-i számból:

Minirejtvény:
1. Tóth Kálmán
2. Passuth László

Skandi:
A gazdag rokon az a rokon,
aki egyre ritkábban zavar.

Mentor Könyvek Kiadó

Célja, hogy közkinccsé tegye az értékes kéziratokat, és publikálja, népszerűsítse őket a mindenkor magyar könyvpiacra (legyen szó szépirodalomról, ismeretterjesztésről vagy gyermek- és ifjúsági irodalomról). Szándéka, hogy beemelje szerzőit az irodalmi, a történelem- és néprajzkutatókat a tudományos köztudatba, a fordításokkal pedig hidat teremtsen a különböző írott kultúrák között. Esélyt és teret ad a fiatal szerzőknek, és rajtuk keresztül, velük teremt átjárást a magyarországi és erdélyi könyvpiac között.

mentorkonyvek.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

ARAB KÖZMONDÁS

1	2	3	4	O	5	6	7	8	A
9				10	10				
11	12	13	14	15		16		17	
19					20			21	
22				23		24		25	
26			27			28		29	
30		31				32			K
33	34		35		36		37	38	39
Á	40		41		42		43		44
45	46			47				48	
Á				A			49		

VÍZSZINTES:

1. Az arab mondás első része. 9. Betűvetés. 10. Ázsiai hegyvonulat. 11. Halfogó személy. 16. Lorán ... (színésznő). 18. Román gépkocsijel. 19. ... tett város (Mark Twain). 20. Behajlított tenyér. 21. Netti ... (orosz tornász). 22. Palindrom férfinév. 23. A rádium vegyjele. 24. Továbbá. 25. ... Bates, angol színész. 26. Indiai mustár. 27. Tojásokon ül a tyúk. 29. Ritka női név (febr. 26.). 30. Testrészt! 31. Rejtő Jenő civil katonája. 32. Sík vagy térbeli alak. 33. Övezet. 35. Írtás után maradt egyetlen példány. 37. Láttá az esetet. 40. Jemeni város. 42. A fauna tagja. 44. Vendéglői lap. 45. Orosz író (Nyikolaj Alekszejevics). 47. Útnak ered. 48. Fohász. 49. Részeg.

FÜGGŐLEGES:

1. Kétjegyű szám. 2. Sodrás. 3. A lakásán. 4. Vált. 5. Oldatban felvitt fénymáz. 6. Össze-zavart jel! 7. Autonóm terület (röv.). 8. Román férfinév. **11. A mondás befejezése.** 12. József Attila verse. 13. Francia író (Pierre). 14. Államvédelmi osztály (röv.). 15. Sátorbejárat! 17. Mi lesz már? 20. Anya (latin). 21. Éghajlat. 23. Szabad japán harcos (volt). 25. Tudott, konkrét, meglévő. 27. Kicsinyítő képző. 28. Hivatalos irat. 29. ... Mc'Bain, krimiíró. 31. Őserdő. 32. Eszkimó sátorlakás. 34. Kipling nőstény kígyója. 36. Alan ..., amerikai színész. 38. Nem tud beszélni. 39. Közlekedési eszközön ülő ember. 46. Szibériai folyam. 47. Határrag. 48. Igeképző.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket szeptember 17-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Minirejtvény

1	2	L	3	4	5	O
6			7			
8		9				X
		10			11	
12	13		14		15	
16			17			
18					19	

VÍZSZINTES:

1. A tekintélyek veszélyt jelentenek a tehetségesek számára. A vélemény szerzőjének neve. 6. És (latin). 7. Nem fér több bele. 8. Hunor testvére. 10. Kelet-ázsiai folyó. 12. Láng. 14. Becsuk. 16. Bentfedő! 17. A lejt váltja. 18. Lusta. 19. Teremfalak!

FÜGGŐLEGES:

1. Férfinév (okt. 26.). 2. Női név (jan. 29.). 3. Elemi parány. 4. Íróeszköz. 5. Párosan öröl! 9. Nem kívánt növény. 11. Erősen mozdít. 13. Kíváncs. 15. Verscsengő. 17. Néma betű!

VÍZSZINTES:

1. Egyik pillanatról a másikra című kötet szerzője. 6. Arra a helyre. 7. Talál. 8. Lényegében okos! 9. Az arzén vegyjele. 10. Parancs a támadásra. 12. Magyaros dal. 14. Francia arany. 16. Német filozófus. 18. Jut neki. 19. Mostani.

FÜGGŐLEGES:

1. Hozzá tartozók. 2. Állami illeték. 3. Magas növény. 4. Éljenjáró. 5. Lentebb helyre. 9. Forma. 10. Latin és. 11. Nagy sík terület. 13. Időmérő szerkezet. 17. Pénzhozam vége!

L. N. J.

1	2	3	A	4	5	A
6			7	7		
8		9	9		10	B
		10			11	
12	13			14		
15			16	17		
18				19		

Ünnepelt a Felsővárosi Református Egyházközség „Isten láthatatlanul belenyúlt a közösség sorsába”

Marosvásárhely felsővárosi református egyházközsége a hét végi gyülekezeti napok keretében ünnepelte megalakulásának 80., önállósulásának 50. évfordulóját. Vasárnap hálaadó istentiszteleten kiszolgáltatták az új kenyér ünnepi úrvacsorát. Az évfordulók kapcsán a résztvevők a gyülekezet történetére tekintettek vissza, megemlékeztek az elődökről, hálát adtak Isten megtartó kegyelméért, és bizakodással tekintettek a következő évtizedekre. Az egyházközség rendezvényén részt vett Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, Csenderi Levente, a Maros-Mezőségi Egyházmegye esperese, meghívottak és vendégek.

Mezey Sarolta

Még sehol sem volt a bútorgyár melletti tömbháznegyed, amikor 1939. február 22-én a Vásárhelyi Református Egyházközség 800 ezer lejért megvásárolta az 1914-ben épült Fürszt-telepi udvarházat. A második világháború után egy istenfélő asztalosmester műhelyében gyűltek össze a környék reformátusai. 1947 novemberében szentelte fel Vásárhelyi János püspök az első imatermet és az egyházi iskolát. Az iskolát és a tanítói lakást az épület nagy részével együtt 1948-ban államosították. A kerítést az állatkertbe szállították, darabjai nemrég még láthatók voltak a tigrisek kifutójánál. Az évek során nem volt könnyű az elvesztett helyiségeket visszaszerelni és az épületet megőrizni, de sikerült, Istennek terve volt ezzel a

gyülekezettel. Gáll Zoltán, Heim László, Csákány Dezső mérnökök és a szakemberek segítségével 1978-ban, 1999-ben kibővítették a gyülekezeti központot, tornyot építettek. 2022-ben belső javítást végeztek, 2025-ben kicserélték a tetőzetet, 2026-ban felújították a homlokzatot. A gyülekezet létszáma hol nőtt, hol apadt. Jelenleg 2148 lelket számlál – hangzott el *Szabó László* lelkipászor visszapillantójában.

Nagy kegyelem, hogy megmaradtunk...

A szombat délutánt is visszapillantónak szánták, amikor Kántor Attila nyugalmazott lelkipászor, volt esperes és felesége a gyülekezet történetéből idézett fel emlékeket. Ezt követően a vallásórás gyerekek rajzaiból nyílt kiállítás.

Dr. Abrám Zoltán egyetemi tanár, az egyházközség főgondnoka moderálásával Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk címmel kerekasztal-beszélgetésre került sor. Meghívottként dr. Kolumbán Vilmos József püspök, Henter György vártemplomi lelkipászor, Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója, dr. Berekméri Róbert, a Marosi Egyházmegye főgondnoka és dr. Kálmán Attila történelemtanár vett részt.

– Az idei augusztus 29-e egybeesett a mohácsi csata 500. évfordulójával, és úgy gondoltuk, hogy nem tekinthetünk el ettől, megemlékezni kötelességünk, hiszen a protestáns egyházak mindig felvállalták a nemzet sorskérdéseit is. A kerekasztal-beszélgetésben a mohácsi csata történelmi, hadászati és társadalmi következményeit boncolgattuk. Nem kell elfelejteni, hogy a vesztes csata után alakult ki az önálló erdélyi fejedelemség, s bár török hódoltság alatt volt, megerősödött a protestáns egyház. Kitértünk az iskolarendszerre, az egyetemalapításokra is, az erdélyi sokszínűsége, a megmaradásunk mai esélyeire. Megfogalmaztuk, hogy a negatív történeésekből, akár Mohácsból is tanulunk kell – fogalmazott *dr. Ábrám Zoltán* főgondnok.

A szombati istentisztelet után okleveleket osztottak ki azoknak, akiket 1976-ban kereszteltek, konfirmáltak vagy eskettek. Ez egy visszapillantó mozzanat volt.

„A múlt hálára indít”

Az új kenyér ünnepén *dr. Kolumbán Vilmos József* püspök Mózes V. könyvének 8:2 fejezetéből hirdette az ígét, aki azt kívánta, hogy a gyülekezet lépjen be azon gyülekezetek sorába, akik megérik a több évszázados múltat is. A kerek

Fotók: Kiss Gábor

évfordulók arra jók, hogy a gyülekezet számot vessen az elmúlt időszakról, és mint a jó gazda végezzen gyors értékelést mindarról, ami bekövetkezett a gyülekezet életében. Ennek azért van létjogosultsága, mert az évfordulók arra készítetik az embert, hogy ne csak előre tekintsen, hanem vissza is, hogy számoljon, hogy értékeljen, mi volt a jó, és mi a rossz, s ebből levonja a megfelelő következtetéseket. A gyülekezet nem lezárni készül egy történetet, hanem felkészül az előtte levő időszakra. Az emlékezés azonban hiábavalóság, ha nem a hitet keresik a múltban és a jelenben. A hittapasztalatoknak az értékelése, és a belülről fakadó tanulságok levonása felkészülés az elkövetkezendőkre. A múlt nem csupán az elmúlt események sorozata, hanem olyan valóság, ami hálára indít. A gyülekezetnek vannak olyan tagjai, akik élő tanúi voltak önállósulásának, ismerik az elmúlt 50 évet. Ők tudják, hogy milyen szépen alakult a gyülekezet élete, de azt is tudják, hogy megpróbáltatások is jöttek, amikor nem volt kilátás,

nem volt jövő, amikor úgy nézett ki, hogy szétesik a zsenge gyülekezet. Mégis itt vagyunk, és megmaradtunk. Az elmúlt 50 évet lehet csodaként is értékelni, de lehet úgy is, mint emberi akaratból megvalósított eredmény. Azonban a jelenlevők tudják, hogy minden esemény mögött ott volt Isten, aki láthatatlanul belenyúlt a közösség sorsába. A gyülekezet a kommunizmus éveiben alakult meg, akkor, amikor úgy vették el ingatlanjait, hogy még nem is volt önálló gyülekezet. A fontos az, hogy ma itt vagyunk, élünk és ünnepeljük az elmúlt 50 évet – fogalmazott a püspök.

Úrvacsoraosztás után *Benkő Mihály* lelkipászor köszöntötte a meghívottakat, köszönetet mondott a gyülekezetnek, dr. Ábrám Zoltán főgondnoknak és Czeker Sándor gondnoknak, a presbitériumnak, a volt lelkészeknek, a kórusnak az áldozatos szolgálatért. A gyülekezetet Csép Éva Andrea parlamenti képviselő, a gyülekezet tagja és dr. Nagy Éva, a Vallásügyi Államtitkárság tanácsosa is köszöntötte.

Franchise-hálózattá vált a Cassini

Alig két évvel ezelőtt, egész pontosan 2024. szeptember 18-án indult el hivatalosan a Cassini, amely mostanra franchise-á nőtte ki magát. A vállalat vezetője *Nagy Imre*, aki Európában a legfiatalabbként hozott létre franchise-t az oktatás területén. De mi is az a Cassini, és hogyan lett belőle franchise? Erről kérdeztük az alapítót.

Nagy-Bodó Szilárd

A Cassini egy olyan platform, ahol a megfelelő oktatókat kötik össze a megfelelő diákokkal, mind online, mind pedig offline. Tehát gyakorlatilag azokat az oktatókat keressük meg – vagy ők keresnek meg minket –, akik hivatástudatból szeretnének tanítani, akik szeretnének hozzájárulni a fiatalok fejlődéséhez, és egy hosszú tesztelési folyamat után képezik majd a csapatunknak a részét. A diákokat, akik pedig fejlődni akarnak, összekötjük velük – magyarázta Nagy Imre, aki rámutatott arra is, hogy a tudásátadás folyamatában is komoly szerepe van a cégnek. A Cassini iránt pedig évről évre nagyobb az érdeklődés, csak idén augusztus folyamán mintegy 120 ember jelentkezett, hogy szeretne a cég keretei között tanítani. Az alapító külön nyomatékosította azt is, hogy diákként is érdemes a Cassinit választani, hiszen a sikerrátájuk 100%-os.

A cég keretein belül pedig mindenki megtalálja azt, amire kíváncsi, amit tanulni szeretne, legyen szó a hatodikos fizika bepótlá-

sáról, a nemzetközi tantárgyversenyekre való felkészülésről, vagy a kínai nyelv tanulásáról. A diákjaink nagy része 5–8. illetve 9–12. osztályos, de érintjük a kisebbeket is, például az after-school program, amit most indítunk, kimondottan az 1–4-eseknek szól, mondta Nagy Imre, hozzátéve, hogy vannak olyan tanulók, akik már rég elmúltak 18 évesek, akár 30, 40, 50 éves személyek, akik utólag szeretnének érettségizni, megtanulni egy nyelvet, vagy akár egy beszédre szeretnének felkészülni. Továbbá nagyon kicsik is részt vesznek a Cassinin belüli oktatásban, az alapító a közelmúltban 4–5 éves gyermekeknek mesélt a bolygók működéséről.

A Cassininél az egyik nagy különlegesség a monitorizálás. Nálunk tényleg napirenden lehet azzal lenni, hogy mi az, ami megvan és mi az, ami nincs, mit kell pótolni – mondta Nagy Imre, kiemelve, hogy akár a szülő is követheti grafikonon keresztül, hogyan érezte magát a diák az órán, volt-e házi feladata, és hogyan haladtak az oktatásban.

Nagy Imre

Forrás: Cassini

De akkor hogyan is lett franchise a Cassiniból? Az egész egy baráti beszélgetésből indult, egy régi ismerősöm keresett meg, hogy nagyon szeretnének Gyergyóba egy központot, így született meg az első franchise – mesélte Nagy Imre, elárulva azt is, hogy már márciusban az asztalon volt a téma, magát a szerződést pedig júniusban írták alá, és szeptemberben már meg is nyitja kapuit a gyergyószentmiklósi Cassini.

A Cassini anyacége Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Nyárádszeredában van jelen, illetve a franchise-nak köszönhetően immáron Gyergyószentmiklóson is. Azonban vannak további tervek. Az alapító egyelőre csak annyit árult el, hogy még van három olyan város, ahol már aktívan zajlanak a tárgyalások, és reményei szerint az elsőről már rövidesen be is fog tudni számolni.

Sighișoara 10K

Futóverseny Segesváron

Szeptember 5-én és 6-án Segesvár ismét a sport és a mozgás szerelmeseit várja: sor kerül ugyanis a Sighișoara 10K elnevezésű futóverseny második kiadására, amely különleges módon ötvözi a sportot és a város épített örökségét. A résztvevők ezúttal is egy különleges útvonalon fedezhetik fel Segesvárt, a középkori vár falai és időtlen történetei között futva. A rajt és a cél a Vár téren lesz, az útvonal pedig a történelmi városrész utcáin vezet keresztül.

A tavalyi első verseny sikere után a Segesvár 10K idén még nagyobb érdeklődésnek örvend. Több mint 300 versenyző érkezik a rajthoz az ország minden részéről, de külföldről is, a legkülönbözőbb korosztályokat képviselve. A sporteseményen a legfiatalabb résztvevőktől a tapasztalt futókig mindenki megtalálhatja a helyét, a Segesvár 10K ugyanis közösségi élménnyé varázsolja a mozgás és a futás örömét.

A verseny főszervezője az AS World Cargo vállalat, amely a Se-

gesvári Iskolai Sportklub szülői egyesületével és Segesvár Megyei Jogú Város önkormányzatával partnerségben, a marosvásárhelyi Master Ski & Bike Club technikai támogatásával szervezi meg az eseményt. A Sighișoara 10K-t egyben a néhai dr. Larga Stelian kardiológus főorvos emlékének tiszteletére hozták létre, aki maradandó értékeket hagyott hátra Segesvár kulturális és sportéletében. A verseny nagykövete idén is Szabó Gabriella olimpiai bajnok, a román atlétika egyik kiemelkedő alakja. Jelenléte megtisztelő és egyben további motivációt jelent a versenyzők számára.

A verseny ideje alatt forgalomkorlátozás lesz, szombaton és vasárnap 9 és 13 óra között a következő útvonalon: Vár tér – várfal – Anton Pann utca – Vártej utca – Ilarie Chendi utca – Hermann Oberth utca (Perláig) – Torony utca – Vár tér.

A szervezők arra kérik a helyi lakosokat és gépjárművezetőket, hogy számoljanak a forgalomkorlátozásokkal, tartsák be a hatóságok és az önkéntesek útmutatásait, valamint lehetőség szerint előre tervezzék meg közlekedésüket. Az esemény részletes leírása, a futamok beosztása, időpontja megtalálható a rendezvény honlapján: www.sighisoara10k.ro. *(közlemény)*

Rajt a tavalyi versenyen

Fotó: Szász Erika

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Szeptember 4., péntek: * 19.30 óra: Vasas FC Budapest – Nyíregyháza Spartacus FC (NB I, 7. forduló) * 20.30 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 8. forduló)

Szeptember 5., szombat: * 15.00 óra: Botosáni FC – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK (Szuperliga, 8. forduló) * 17.30 óra: Aradi UTA – FK Csíkszereda (Szuperliga, 8. forduló) * 18.30 óra: MTK Budapest – Kisvárdai Master Good (NB I, 7. forduló) * 20.30 óra: Bukaresti FC Dinamo 1948 – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 8. forduló) * 21.00 óra: Paksi FC – Debreceni VSC (NB I, 7. forduló)

Szeptember 6., vasárnap: * 15.00 óra: FC Petrolul 52 Ploiești – Vajdahunyadi Corvinul 1921 (Szuperliga,

8. forduló) * 16.30 óra: Zalaegerszegi TE FC – Puskás Akadémia FC (NB I, 7. forduló) * 18.45 óra: Ferencvárosi TC – Újpest FC (NB I, 7. forduló) * 20.30 óra: Galaci Suporter Club Oțelul – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 8. forduló) * 21.00 óra: ETO FC Győr – Kispest Honvéd FC (NB I, 7. forduló)

Szeptember 7., hétfő: * 17.30 óra: FC Voluntari – Campionii FC Argeș Pitești (Szuperliga, 8. forduló) * 20.30 óra: CSU Craiova – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 8. forduló)

A román Szuperliga mérkőzéseit a DigiSport és a Prima Sport, a magyar NB I-es találkozókat az M4 Sport vagy az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Elkészült a 15. Székely Vágta hivatalos programja

Szeptember 11–12-én ismét benépesül az Óriáspince-tető: a jubileumi, 15. Székely Vágta szervezői közzétették a rendezvény végleges programját. A kétnapos lovas ünnep idén is változatos versenyekkel, hagyományőrző és lovasbemutatókkal, kulturális és családi programokkal várja az érdeklődőket a maksi Óriáspince-tetőn.

A rendezvény hivatalos programja elérhető a Székely Vágta <https://szekelyvagta.ro/> honlapján, ahol a látogatók részletesen tájékozódhatnak a pénteki és szombati események időpontjairól.

A rendezvény első napján, szeptember 11-én a lovasok regisztrációjára és az állatorvosi vizsgálatokra kerül sor, ezt követi a pályabejárás, a sorsolás, valamint a 15. Székely Vágta ünnepélyes megnyitója. A 18 órakor kezdődő megnyitón sor kerül a zászlófelvonásra és az eskütételre is, ezzel hivatalosan is kezdetét veszi a 15. Székely Vágta versenyhétvégéje.

Szeptember 12-én már délelőtt megkezdődnek a lovasversenyek. 9 órától a Székelyföldi Fogathajtó Bajnokság döntőjét követhetik az érdeklődők, majd délben a Kishuszár, a Huszárgyerek Vágta, a Góbé Futam és a Székely Vágta előfutamai következnek. A délutáni programot látványos lovas- és hagyományőrző bemutatók színesítik. A közönség láthatja az Erdélyi Lovas Kaszkadőr Egyesület Angyal fogatlovastorna-csapatának bemutatóját, Pászka Lehel lovasíjász bemutatóját, valamint a Sasíjász Hagyományőrző Egyesület – Kassai Lovasíjász Iskola műsorát.

A nap legjobban várt pillanatai természetesen a 18 órakor kezdődő döntők, amikor eldől, hogy kik lesznek a Kishuszár, a Huszárgyerek Vágta, a Góbé Futam és a 15. Székely Vágta idei győztesei.

A versenyeket követően a Lófő Lánglovasok és a Törökkúti trükklovasok tüzes kaszkadőr bemutatója zárja a látványprogramok sorát, majd 19.15 órától ünnepélyes díjátadó ceremóniára kerül sor.

Szombaton a családok is számos program közül válogathatnak. 10 és 18 óra között gyermekfoglalkozások, kézművesvásár és lovagoltatás várja a látogatókat, így a legkisebbek számára is tartalmas kikapcsolódást kínál a rendezvény.

A gyermekprogramok megvalósításában a Máltai Szeretetszolgálat is közreműködik, így a legkisebbek számára is tartalmas és élményekben gazdag kikapcsolódást biztosítanak a szervezők. *(közlemény)*

MEGYEI TANÁCS
HUMÁN ERŐFORRÁS SZOLGÁLAT
FELHÍVÁS

A HELYI KÖZÖSSÉG KÉPVISELŐINEK JELÖLÉSÉRE VONATKOZÓ ELJÁRÁSBA VALÓ JELENTKEZÉSRE A SEGESVÁRI TÖRTÉNELMI KÖZPONT - A VILÁGÖRÖKSÉGI LISTÁN 902-1999 KÓD ALATT SZEREPLŐ TÖRTÉNELMI MŰEMLÉK - UNESCO-SZERVEZŐBIZOTTSÁGBA

A Maros Megyei Tanács 60/2022. számú határozatával jóváhagyott, a világörökségi listán szereplő Maros megyei történelmi műemlék - Segesvár történelmi központja, 902/1999 kód - UNESCO-szervezőbizottságának szervezésére és működésére vonatkozó szabályzat, valamint a helyi közösség képviselőinek az UNESCO-szervezőbizottságba történő jelölésére vonatkozó módszertan 2. cikkének rendelkezéseivel összhangban,

FELKÉRJÜK AZOKAT A TERMÉSZETES ÉS JOGI SZEMÉLYEKET, AKIK TAGJAI KÍVÁNNAK LENNI A SEGESVÁRI TÖRTÉNELMI KÖZPONT UNESCO-SZERVEZŐBIZOTTSÁGÁNAK,

HOGY JELENTKEZZENEK A HELYI KÖZÖSSÉG KÉPVISELŐINEK A SEGESVÁRI UNESCO-SZERVEZŐBIZOTTSÁGBA.

A TISZTSÉG BETÖLTÉSÉNEK A FELTÉTELEI:

a) az érintett személy lakóhelye vagy tartózkodási helye azon a településen van, ahol a világörökségi listán egyénileg szereplő történelmi műemlék található; b) a civil szervezet korábban vagy jelenleg a település területén kulturális örökségvédelemmel kapcsolatos tevékenységet folytatott vagy folytat.

JELENTKEZÉSI FELTÉTELEK:

A helyi közösség UNESCO-szervezőbizottságban való képviseletére természetes személyek, valamint a település területén kulturális örökségvédelem területén tevékenykedő egyesületek és civil szervezetek jelentkezhetnek a jelen felhíváshoz csatolt mintának megfelelő jelentkezési űrlap kitöltésével.

A jelentkezési kéréshez mellékelve lesznek:

A jelentkezési kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:

a) személyazonosító okmány (személyi igazolvány) azon természetes személyek esetében, akiknek lakóhelye vagy tartózkodási helye a településen található; b) önéletrajz a civil szervezetek képviselői esetében; c) a civil szervezet alapszabálya, amelyből kitűnik, hogy a kulturális örökségvédelem területén végzett tevékenység a szervezet tevékenységi körének részét képezi.

A kitöltött jelentkezési űrlapokat, valamint a mellékelt dokumentumokat a Maros Megyei Tanács székhelyén, Marosvásárhelyen, a Győzelem tér 1. szám alatt lehet benyújtani, illetve a következő e-mail-címre lehet elküldeni: cjmures@cjmures.ro.

Jelentkezni 2026. szeptember 7. és 18. között lehet.

További információk kérhetők:

- a Maros Megyei Tanács Területrendezési és Urbanisztikai Igazgatóságának székhelyén, a 69-es irodában; - telefonon a 0265-263211-es telefonszámon, a 1254-es melléken;

- a Maros Megyei Tanács 60/2022. számú határozatának tanulmányozásával, amely a világörökségi listán szereplő Maros megyei történelmi műemlék - Segesvár történelmi központja, 902/1999 kód - UNESCO-szervezőbizottságának szervezésére és működésére vonatkozó szabályzat, valamint a helyi közösség képviselőinek az UNESCO-szervezőbizottságba történő jelölésére vonatkozó módszertan jóváhagyásáról szól: http://www.cjmures.ro/Hotariri/Hot2022/hot060_2022.pdf

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Csibi Attila-Zoltán
ALELNÖK

Folytatódik a George Coșbuc Általános Iskola felújítása

A George Coșbuc Általános Iskola korszerűsítése a tanévkezdés után is folytatódik. Bár a teljes beruházás 2027 tavaszára készül el, az volt a terünk, hogy az iskola már az idei tanév kezdetén fogadni tudja a diákokat. Ezt a célt nem sikerült elérnünk, és ezt vállaljuk. Tudjuk, hogy a diákok ideiglenes áthelyezése pluszterhet jelent a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak, és sajnáljuk, hogy ezzel kellemetlenségek járnak.

A több mint 6,2 millió lejes beruházás keretében gyakorlatilag az egész épület megújul: korszerűsítjük a hálózاتokat, a fűtési és világítási rendszert, a hőszigetelést és a szellőztetést, valamint a belső tereket is. Az épület napelemeket és fo-

tovoltaikus paneleket is kap. A munkálatok befejezéséig a diákok többsége a Bodoni utca 50A szám alatti épületben tanul majd. Az előkészítő osztályok az iskola B épületében maradnak, a munkaterülettől elkülönítve. A gyerekek könnyebb eljutása érdekében autóbuzsος szállítást is szervezünk.

Tudjuk, hogy ez nem az az iskolakezdés, amit a George Coșbuc iskola diákjainak kívántunk. Köszönjük a szülők és a pedagógusok türelmét. Mindent megteszünk azért, hogy ez az átmeneti időszak a lehető legrövidebb és legkönnyebb legyen, a munkálatok befejezése után pedig a gyerekek egy modern, biztonságos és kényelmes iskolába térhessenek vissza.

A Marosvásárhelyi
Polgármesteri Hivatal
bel- és külkapcsolati osztálya

Erdélyi Táncháztalálkozó Székelyudvarhelyen

Az idei Erdélyi Táncháztalálkozó gálaműsora több szempontból is különleges: a hat erdélyi hivatásos néptáncegyüttes, köztük a Maros Művészegyüttes, találkozik egy estén, hogy tánccal, muzsikával és énekkel idézze meg Erdély sokszínű hagyományát.

A táncosokat ezúttal is nagyszerű meghívott zenészek és énekesek kísérik, akikkel együtt egy igazán gazdag, közös zenei és táncos világ bontakozik ki a színpadon.

A gálaműsor Kallós Zoltán emléke előtt tiszteleg – az ő munkássága és életműve ma is velünk van: a dallamokban, a táncokban, az énekekben, és mindabban, amit generációkon keresztül továbbadunk egymásnak.

Szeptember 5., 18 óra, Székelyudvarhely,
városi sportcsarnok

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponnyával. Tel. 0745-379-638. (69277)

A MELINDA FUNERAR teljes körű professzionális temetkezési szolgáltatást és ügyintézését biztosít NONSTOP: szállítás bel- és külföldön, hamvasztás, ravatalozás, a temetéshez szükséges kellékek biztosítása. Tel. 0747-581-055, 0740-263-907. Marosvásárhely, Onesti tér 12. szám. (68166)

TETŐJAVÍTÁS, tetőépítés, ács munkák, tetőfedés, valamint kőművesmunkák korrekt áron, precíz és megbízható kivitelezéssel. Tel. 0742-978-175. (sz.)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. Küldőpapírral a vizsgálat ingyenes. (28930-I)

A hirdetési rovatban
megjelent
közlemények, reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kétszemélyes kanapé, 12 személyes ebédlőkészlet, 30 l-es bojler. Tel. 0752-099-223. (28952)

LAKÁS

ELADÓ ház és melléképületek, 1300 m², Teremiújfaluban. Tel. 0754-898-254. (28947)

KIADÓ Marosvásárhelyen hosszú távra egyetemisták részére másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás a Kárpátok sétányon. Telefon: 0755-911-482. (p-l)

KÜLÖNFÉLÉK

KÖZÉPKORÚ egészségügyi dolgozóként vállalom egy idős személy gondozását lakás ellenében, hivatalos eltartási szerződéssel. Tel. 0757-055-943. (28946-l)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, és törmelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (28413-l)

MUNKÁLATOKAT vállalunk: háztetőkészítést cserépből, lemezből, szigetelést, meszelést, kisebb javításokat stb. Tel. 0753-643-414. (28911-l)

VÁLLALUNK szobafestést, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, ereszcatornát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (28912-l)

SÍRKERETEZÉSI

munkákat vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával, akár 15–20%-ig terjedő kedvezménnyel. Tel. 0744-616-250, 0741-266-013. (28729)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 7-én a marosvásárhelyi

DÁNIEL ROZÁLIÁRA
(Dudus, Duci)

halálának negyedik évfordulóján. A Bolyai líceum sporttagozatán végzett, tevékeny tagja volt a Maros Művészegyüttesnek, a közéleti hivatását. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzik szerettei.

István. (28958-l)

„Másképp lenne minden,
hogya velünk lennél,
ha hozzánk szólnál,
ha ránk nevetnél.”
Elvitted a fényt, a derűt, a meleget,
csak egy sugarat hagytál: az emlékedet.

Szívünk mély fájdalommal emlékezünk a drága jó férjre, édesapára és nagytatára,

GYÖRGY SÁNDORRA

halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (28948-l)

Hihetetlen, hogy szeptember 6-án egy éve, hogy drága anyukám,

KÁNTOR GYÖRGYNÉ
szül. Bencze Anna

a mennybe költözött. Nagyon hiányzol, drága Anyukám! Emlékét őrzi bánatos leánya, Anikó. (28935-l)

Szívünk mély fájdalommal emlékezünk a drága jó édesanyára, nagymamára, dédmamára, jó szomszédra,

özv. FÁBIÁN FERENCNÉRE
szül. Borok Vilma

halála 23. évfordulóján. Jószágod és szereteted nagyon hiányzik. Csendes nyugalmad felett őrkdjön sírig tartó szeretetünk.

Távoli és itthoni szerettei. (28939)

Az emlékezéshez szeretet kell,
és akit szeretünk, soha nem felejtjük el.
Soha nem múló fájdalommal emlékezünk
BARABÁSI JÁNOSRA
(Őcsi)

halálának 15. évfordulóján.

Szerettei. (28951)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megdöbbenve búcsúzunk

DR. DONÁTH ÁRPÁD fogorvostól,

a Maroszéki Székely Tanács volt elnökétől, akit élete virágjában, 46 éves korában ragadott el a halál. Emléke, népe iránti szeretete, a becsület iránti érzékenysége példa marad a számunkra. Pihenése legyen csendes, nyugodjék békében! Fájdalmában együtt érzünk a gyászoló családdal.

Maroszék Székely Tanácsa (-l)

A Marosvásárhelyi Sürgősségi Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztályának munkaközössége mély fájdalommal és megrendüléssel tudatja, hogy szülész nő kolléganőnk, Donáth Emőke szeretett férje,

DR. DONÁTH ÁRPÁD

élete tragikus hirtelenséggel véget ért. Osztozunk a gyászoló család mély fájdalomában, és ezúton fejezzük ki legőszintébb részvétünket. Nyugodjon békében, emlékét kegyelettel megőrizzük! (-l)

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.Telefon: 0265/223-902
0740-393-060**Mielőtt elindul, ellenőrizze, hol jár a busz!****Kövessen járatainkat valós időben!**www.transportlocal.ro/live